

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Pars Qvarta. De Formulis varijs ad praedicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

P A R S Q V A R T A.
 I N Q V A T R A D V N T V R V A R I A E
 Formulæ Synodales, quæ significatæ
 fuerunt in præcedentibus.

P R O I N D I C T I O N E S Y N O D I.
 Cap. I.

Formula publicandæ Synodi in Festo Epiphaniæ cum Festis mobilibus habetur cum cantu proprio in Pontificali partitæ: initio.

2 *Alia Formula pro eodem die habetur in Actis Eccles. Mediol. nimirum.*

Hoc anno dilectissimi, ad Dei omnipotentis, Beataque Mariæ semper Virginis, ac SS. NN. Patronorum nostrorum laudem Synodus Diœcesana die nisi aliud Episcopali auctoritate decretum fuerit, adiutrice diuina gratia, celebrabitur. Pius igitur vestris precibus instare, vt Ciuitas, & Diœcesis nostra salutaribus vitæ Christianæ institutis augeatur, & suffragantibus eorundem Sanctorum meritis, ex ijs vberiores fructus in dies ferat in Domino. Amen.

3 *Formula Edicti pro indicenda Synodo, ex carem. Episc. lib. I. cap. 31.*

Synodus Diœcesana N. per Reuerendissimum D. N. in dicta hoc anno mense die Deo adiuuante in Cathedrali Ecclesia inchoabitur.

4 *Alia Formula Edicti, ex Actis Eccl. Mediol. & Nouariens.*

N. Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus N.

Synodum Diœcesanam hoc anno, Deo iuuante, habituri, vt SS. Patrum instituta, præceptaque sequamur, neq; pereat fructus ille, quem ex ea capere omnes possumus, Monemus in Domino, ac pœnis Sacrorum Canonum, seu alijs ad arbitrium nostrum propositis, iubemus in virtute S. Obedientiæ omnes etiam regulares, qui in Diœcesi nostra beneficia, etiam simplicia, ac cuiusvis generis vel titulo obtinent, vel alijs inseruiunt, & eos item, qui sacris ordinibus ini-

tiati sunt; omnes etiam qui & in minoribus sunt constituti, qui in habitu, & tonsura incedentes alicuius Ecclesiæ seruitio adscripti sunt; & quosunque, qui de iure, vel consuetudine Synodo huius Diœcesis interesse debent, die mensis proximi in nostram Cathedralē Ecclesiam N. conuenire: neque vero pro se alios mittere, nisi qui legitima causa sint impediti, quam nobis probauerint. Volumus autem, vt hæc Synodi indictio affixa valis Cathedralis Ecclesiæ perinde omnes, & singulos interesse debentes afficiat, ac si fuisset singulis singillatim intimata. Dat. &c.

A N N O T A T I O N E S. §. I.

a **I**N Pronincia Mediol. tenentur accedere Subdiaconi, & Diaconi quoque.

b **I**n Diœcesi Perusina, & alijs, vocantur etiã Clerici standum erit locorum consuetudini.

5 *Formula prorogandi Synodum.*

Synodum Diœcesanam, quæ iussu nostro indicta erat die mensis prorogamus dignis de causis, ac differimus ad diem mensis proximè futuram Vel, in diem arbitrato nostro statuendam, & alijs litteris edicendam. Datum, &c.

6 *Formula indicenda Synodi pridie Sessionis primæ.*

Crasina die, quæ erit mensis anni Hora.

Omnes, qui Synodo interesse debent, adsint superpelliceis induti in Palatio Episcopali ad deducendum Reuerendissimum in Ecclesiam Cathedralē.

Qui beneficio obtento, nondum in Synodo professionem Fidei emisit, ferat secum schedulam, in qua scriptum sit nomen, cognomen professuri cum titulo Beneficij, quam, emissa professione, tradet Magistro Actorum Episcopaliū, seu Notario Synodali.

Formula

Formula Praemonitionum Cleri. Cap. II.

- 1 **V**T instructior accedat Clerus ad Synodum, praemoneri debet de sequentibus arbitrio Episcopi.
- 2 Accedant cum vestibus talatibus, & birretis, & superpelliceis mundis. Canonici, & Parochi cum Ecclesiasticis eorum insignibus, omnes cum decenti tonsura.
- 3 Afferant litteras, seu Bullas beneficiorum suorum, qui adhuc in Visitatione non exhibuerunt, sub poena auroreorum..... pijs locis applicandorum.
- 4 Qui sine titulo Ecclesijs inseruiunt, siue Curati, siue Capellani nomine, & ij praesertim, qui Confessiones audiunt, litteras afferant facultatis, seu deputationis suae.
- 5 Parochi deferant eorum nomina, qui peccata sua non sunt confessi, & in Paschate sacram Communionem non sumpserunt; excommunicatorum item, blasphemorum publicorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, & similibus personarum, quae alijs scandalo sunt: necnon abusus tollendos, recenseant quoque numerum animarum, quas habent in Parochia; & quot defuncti sunt ab vltima Synodo, quot baptizati, quot matrimonio iuncti.
- 6 Beneficiati, & Curati afferant Inventaria bonorum stabilium, & mobilium Ecclesiae suae, sacraeque suppellectilis, qui nondum detulerunt; aut si habent, quae addant, renouent, aut suppleant. & vt in librum referri queant, ea scribi curent in folio, caractere apto, & in charta vniformi, quam vocant, &c.
- 7 Afferat vnusquisque Breviarium, & Calendarium huius anni cum nomine suo scripto in prima pagina.
- 8 Qui legitime impediti non venerint, transmittant tamen ad Nos praedicta.
- 9 Die Dominica, quae proximè Synodum praecedat, Parochi, qui praesertim Capellanos non habent, inquirant publice in Ecclesia, si qui sint aegroti in Parochia, vt illos visitent etiam non requisiti; & eos commendent vicinis Sacerdotibus, seu Regularibus, ne durante Synodo fiat eorum mora periculi occasio. vbi vero non sunt Sacerdotes, Nos quam primum consulant, vt provideamus.
- 10 Ad Tabernas, seu cauponas in ciuitate ne diuertant, Nobis inconsultis, aut Hospitiorum Praefecto; neque ad laicorum aedes, nisi propinquorum; & in Hospitijs à Nobis deputatis cibum sument, & pernoctabunt.
- 11 Parochi interim saepius moueant populos suos, vt veream fructum à Deo pijs precibus

postulent; & vt die Dominico Synodum proximè antecedenti ad eundem effectum rite confessi communicent. idemque multo magis praesent Clerici, qui ad Synodum venerint, in prima Missa Synodali.

- 12 In Ferijs quintis ante Synodum à die Missae de Spiritu Sancto fiant, vel Collecta dicatur: & in Festis diebus Parochi Litanias Sanctorum ante Missam cum populo recitent.
- 13 Vicarij Foranei, seu eorum Vices gerentes adsint coram Nobis die..... cum notulis eorum, qui in suo Vicariatu interesse Synodo debent; quod idem faciant Parochi de ciuitate, notato cuiusque nomine, cognomine, ordine sacro, titulo dignitatis, & beneficij.

Formula Epistolarum Synodaliu. Cap. III.

I Formula litterarum ad Vicarios Foraneos.

Molto Reu. Vicario. Desideriamo da voi conforme all'officio vostro quelli aiuti maggiori, che potete portare alla santa atione Sinodale: e però, se à quest' hora non hauete finito di visitare, e riconoscere le Chiese à voi raccomandate, conforme à gl'ordini, per poterci dare compita informatione di quanto bisognerà, non mancarete di compirlo con ogni diligenza.

Riuederete di nuouo gl'ordini, che in diuersi tempi habbiamo mandati, e ne procurate in tanto l'essentione, che potrete, accioche ce ne potiate dare compita informatione.

Intenderete i bisogni di tutte le Parochie, che sono sotto il vostro gouerno per riceuerne di qua le opportune prouisioni.

Portateci nota del vostro Clero, & di quei che non risedono, e che non seruono alle Chiese, alle quali sono ascritti.

Auertirete, s'alcuna cosa v'occorrerà da dirci circa i Regolati.

Ci darete in scritto gl'abusi, e mancamenti communi del Clero, e popolo.

Prouederete, che nel vostro Vicariato restino persone idonee à ministrar i Sacramenti per tutte le Parochie, & auitateci, se bisogna, prima di disporre de' soggetti.

Auifarete i Curati, che vengano instrutti per darci conto dell'essentione ordinate nella sua cura, ouero de gl'impedimenti.

Auertite, s'alcun Ecclesiastico tiene donna in casa senza nostra licenza, e riuedete tutte le licenze di questo.

Darete ordine à tutti gl'Ecclesiastici, che portino

portino alla Sinodo le fedi de' loro confessori di quanto spesso si confessano, e che si essequiscano le nostre premonizioni già divulgate con l'Editto.

Non mancate poi di ritrouarui da noi almeno il giorno già ordinato; con che vi benediciamo. D.N.

2 *Formula litterarum ad unumquemque Testem Synodalem.*

Reu. nobis admodum dilecte. Iam dies Synodo constitutus aduentat: & quæ tunc per Nos decernenda erunt, prius accurate sunt consideranda.

Vix putamus te eorum oblitum, quæ in superiori Synodo vt Testis Synodalis solemnium iuramento spondidisti: monemus igitur, vt, lectis his nostris, statim, quæ ad officij tui partes spectant, aggrediaris, & omnis diligentia, & celeritate expleas; & quæ referenda habueris, litteris consignata ad nos mitas, vt mature possimus de his deliberare. si quid autem, coram, tibi erit agendum Nos adeas ante diem Synodo constitutam. Datum, &c.

3 *Formula Epistolarum ad Regulares.*

Reu. Patri: Pax Christi: Siamo per celebrare la Sinodo del Clero di questa diocesi con l'aiuto di Dio à gli del presente: nella quale è gran bisogno d'implorare la diuina clemenza, che dia lume, e Spirito à noi, & à tutti i ministri di questa sacra vigna per conoscere gl'obblighi nostri, & adempirli: & che esaudisca l'orationi, che unitamente si faranno. Et ancora che confidiamo, che le RR. vostre come deputati da Dio ad aiutare questo sacro ministero à seruigio di Dio, & beneficio dell'anime, & per ciò sostentati da beni di questo paese, non mancheranno di concorrere col suo aiuto à quest'azione Sinodale, tanto principale fra tutte l'altr'azioni ecclesiastiche, & importante alla publica utilità di tutti i Fedeli habbiamo tuttauia voluto dar alle RR. vostre quest'auiso, accioche con l'orationi, & sacrificij suoi vogliano accompagnarla; pregando Dio, che si degni essere in mezzo di tanti suoi ministri, con darci lume di conoscere bene gl'obblighi nostri, & Spirito d'adempirli; & risguardare con la sua infinita misericordia l'orationi che si faranno, & i Sacrificij, che si offeriranno ad honore di sua diuina Maestà, & beneficio della Dio-

cese tutta, & anche della Chiesa Cattolica, Saranno dunq; contente le RR. Vostre d'applicare à questo fine i Sacrificij suoi, & dire la Colletta dello Spirito Santo; & istituire oratione commune d'ogni giorno nel suo Conuento, & ciò dalla riceuuta di questa infin che sia licentata la Synodo. Ricordiamo ancora, se pure è bisogno, alle RR. vostre l'edificazione da darli da Religiosi à tutti questi Sacerdoti, e Chierici di fuori in quello, che loro occorrerà di trattare seco. Piacerà al Padre Superiore la sera innanzi la Sinodo, quando si sonarà al Duomo, far seguitare con le sue campane, & dare vn segno solenne, & lungo, & gl'inuitiamo tutti ad accompagnare la processione, che si farà la mattina del detto giorno per principio della Sinodo à hore La pace del Signore sia sempre con le RR. vostre, alle quali c'offeriamo di buon cuore. Dal palazzo Episcopale à di

Formula Epistolarum ad Moniales.

Reu. Madri Pax Christi. La Sinodo, che siamo per celebrare alli del presente di questa nostra Diocese, è azione molto importante à publico beneficio d'Ecclesiastici, & laici: poiche si congregano in essa tutti Sacerdoti, & Pastori dell'anime per riconoscere gl'obblighi & carichi suoi, à dimandar lume, e Spirito da Dio per adempirli; & pregare unitamente sua Diuina Maestà per se stessi, per tutti Fedeli della medesima Diocese, anzi per tutta la Chiesa Cattolica; onde potete conoscere, figliuole & sorelle, ch'ancora à voi tocca la vostra parte della Sinodo, come quelle che sarete partecipi non solo di quelle communi orationi, ma di particolari ancora: & per questo, & più per essere voi ritirate fuori del secolo, & dedicate propriamente al seruigio di Dio, aspettiamo da voi in questa occasione calde, & continue orationi: accioche si riportino in questa Sinodo le gratie, che si desiderano dal Signore à gloria unitamente, cominciando hora, le Litanie, con aggiungerci i Santi che hanno i corpi in questa nostra Diocese: & di più tre giorni della Sinodo compartire l'hore trà voi in modo, che dalla mattina alla sera sempre vna di voi sia nella Chiesa ad orare; procurando di farlo in tal modo, & con Spirito tale, che ne riesca spiritual giouamento al publico, & a voi stesse ancora. Col qual fine vi benediciamo. Dal Palazzo Episcopale à di

For-

Formula Tabellarum imprimendarum.
Cap. IV.

1 Formula Tabellæ de Synodali disciplina.

Sacerdotalis personæ officia Clerus secum cogitans; tum actionem quoque Synodalem, cui Spiritum Sanctum adesse confidimus, anno esse studeat semper religiosis cognitionibus instructo, ad ea officia attento, qua sacrum virum, Deique ministrum præstare decet.

In cognitione earum rerum fixi Sacerdotes, & Clerici, quarum causa huc venerunt, ne alijs negotijs implicentur.

Non solum à malo sed ab omni suspitione, & specie mali abstineant.

In hospitio modestiam loquendo edendo, atque adeo semper seruent diligenter, præsertim vbi laici adiunt.

Per plateas non vagentur, neque curiose discurrant.

Orationi sese deditos præstent, vt sibi, populisque in actione Synodali auxilia salutaria à Deo impetrent.

Sacerdotes Missæ sacrificium quotidie celebrent: non in Ecclesijs Monialium sine nostra facultate, seu Vicarij Generalis.

Ad Synodalem sessionem statuta hora indicta sollicitè conueniant non raptim, sed grauitèr.

Bini quoad fieri potest conueniant, audito campanæ sono.

Capitula, & Clerici Ecclesiarum Collegiarum conueniant collegiatim, Cruce prælata.

Mane priusquam conueniant, cibum ne capiant, sed adsint ieiuni.

Vbi conuenerint Clerici Diœcesani, loco constituto in Capellis SS. N. N. superpellicea munda, aut alias vestes pro beneficij ratione induant.

Decentes induti ad proprium Synodalem locum quiete veniant.

Ordine confideant ad Præfectorum præscriptum, seu Magistrorum Cereemoniarum.

Ne voce obstrepant, neue colloctionibus mutuis operam dent.

Ne alia ratione rem Synodalem perturbent.

Silentio vtantur, tum maximè, cum de suggestu aliquid edicitur, pronunciat, aut legitur, quod quidem attentissime audiant.

Omnes attentis sint, & Clericis deputatis pareant, vt, cum standum est, stent: cum genua flectenda sunt, flectant; cum sedendum, sedeant.

Ne quis à suo loco discedat; nisi absoluta

Sessione, aut necessaria de causa. cum autem discedere necesse est, facultatem à Vicario Generali petat, reuersus ad eum veniat, atqueam suo loco confideat.

2 Sessione absoluta, omnes silentio vtantur, nec quisquam è loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus è Synodo abierit.

Nec verò raptim, turbulenterue, sed grauitèr, decoroque incessu.

Caueant denique omnes quæcunque & Ecclesiasticæ disciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Præfetti Synodalis disciplinæ Tabellam hæc accuratissime ipsi exequantur, idemque à reliquis fieri omni diligentia curent.

Si quos contra, quam præscriptum est, agere animaduertent, primum eos moneant, & corripiant; deinde, si non abstinent, ad Vicarium Generalem deferant, vt Canonice subiacent disciplinæ.

3 Formula Tabella precum in Processione prima.

H Y M N V S.

Veni creator Spiritus.
 Aue Maris stella.
 Et alij de tempore Paschali, si eo tempore celebratur Synodus.
 Ad cœnam Agni prouidi, &c.
 Claro Paschali gaudio.
 Tristes erant Apostoli.
 Et de sancto Patrono.

P S A L M I.

Exultate iusti in Domino.
 Psal. 32. in Fer. 2.
 Deus misereatur nostri.
 Psal. 66. in laud. Dom.
 Exurgat Deus Psal. 67. in Fer. 4.
 Quam dilecta tabernacula.
 Psal. 83. in Fer. 6.
 Fundamenta eius. Psal. 86. ibid.
 Ecce quam bonum. Psalm. 132. in Vesper.
 Fer. 5.

Orationes in Ecclesia, ad quam itur.

DE Spiritu Sancto. De Beata Virgine.
 De Sancto Titulari illius Ecclesiæ.
 Pro Ecclesia pro peccatis, & eiusmodi.

4 For.

4 Formula Tabella disciplina processionalis.

Qui Crucem in processione fert, Clericus saltem sit superpelliceo indutus, seruet in omnibus decorum tanti Vexilli, quod præfert: apte, decore, & recte, ferat grauius, & religiose incedat.

Acco. ythi hinc inde cum candelabris accensis, & in angustiiori loco præeant, Crucifer sequatur.

Clerici ordine sequatur cum reuerentia, & religiosa deuotione, vt exemplo suo excitetur populus ad orationem.

Salutationibus non vacet, colloquijs inter se abstineant, oculorum vagationem vitent.

Bini æque procedant, & ne minimum quidem ab ordine discedant.

Certum spatium semper seruent inter se, circiter decem pedum.

In via nunquam subsistant, nisi iussi à Præfectis.

Ne interrumpatur processio, neue laici interponantur, curent.

Chirothecas ne habeant. Pilcum ne gestent, neque flores in manu.

Hymnos, & Psalmos canant ad præscriptum, & de libro, ne errent.

Capite aperto sint intra Ecclesiam. Ad altaria, quæ sunt in via, & cum Sacrae imagines occurrunt, caput aperiant.

Omnia præterea in orando, procedendo, consistendo, aut aliquid in processione de more agendo, rite, & decore faciant, ad præscriptum Præfectorum, quorum est omni diligentia cauere, ne quid errati committatur.

5 Formula Tabella Capitum orationis publica in Synodo.

Orent omnes Pro Sanctis. D. N. Papa N. & pro Ecclesie Catholice Romanæ tranquillitate.

Pro N. Prouincia. & eius Prælati. si Episcopus est sub Prouinciali.

Pro Serenissimi. N. Rege, vel Duce.

Pro Christianæ disciplinae augmento in hac ciuitate, & diocesi, & vbiq; locorum.

Pro salutari huius Synodi successu.

Pro constanti, perpetuaque cleri, populiq; in bene, pieque agendo perseverantia.

Pro Ministris etiam, qui ad huius Ecclesie cultum adhibentur.

Pro perfecta omnium decretorum executione.

Possunt etiam hæc capita vulgari lingua imprimi ad laicorum instructionem, vt &

ipsi orent pro iisdem.

6 Formula Tabella Scrutinij.

A Præfectis Capitulorum.

An Missæ conuenticales, & Horæ canonice celebrentur ad præscriptum.

An Punctatores officium suum præsentent.

An Orationes pro Synodo procurauerint, an Missa de Spiritu Sancto sit celebrata.

An habeant sermonem ad populum diebus Festis.

Quæ nundinæ diebus Festis habentur in propria parochia.

An attulerint notulam eorum, qui non sunt confessi, vel non communicati in Paschate.

An statum animarum renouauerint.

An Doctrinæ Christianæ docendæ dent operam.

An dederint notulam blasphemorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, &c. & numeri animarum, defunctorum, baptizatorum, matrimoniorum, excommunicatorum.

An confecerint Cathalogum cleri in sua Parochia iuxta præmonitiones editas.

An onera Missarum habeant, & quæ.

An sæpius confiteantur, & attulerint ea de re testimonium.

An resideant, vbi habitent.

An Rituali Romano vrantur.

An euulgent ieiunia, & Festa.

An libros habeant Parochiales ad præscriptum dicti Ritualis.

A Beneficiatis.

An attulerint litteras collationis. sed hæc videantur extra Synodalem sessionem.

Quanam sit eorum obligatio.

An inuentaria confecerint bonorum.

An decreta Visitationis impleuerint.

A Singulis.

An Breuiarium cum Calendario habeant.

An confiteantur.

An superpelliceum mundum.

An tonsuram.

An vestem talarem.

An caligas, & collaria ad formam.

An calceos, birretum, annulos, capillos, barbam, quæ clericum decent.

An nouerint cantum Gregorianum.

An aliquod occurrat in clero, vel populo corrigendum.

FOR-

FORMVLÆ ALIÆ EXARANDÆ
maiori charactere. Cap. V.

1 Formula Breuis Professionis fidei.

E Go N. N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voueo, & iuro, vt in Decretis, & Formula professionis fidei ex Bulla modo lecti, singula singulis referendo; Sic me Deus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euangelia.

2 Formula iuraturandi ab Examinatoribus præstandi.

E Go N. N. Examinatoris officium, quod suscepi. promitto, spondeo, ac iuro, me fideliter, & sincere, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquia. Si hæc adhibeantur.

3 Formula iuramenti à Testibus Synodalibus præstandi.

E Go N. N. Testis Synodalis à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & iuro, quod à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquiturus sum, quod contra voluntatem Dei, aut rectam Christianitatem in regione mihi commissâ factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit tantum, vt meâ cognitionem quocunque modo, si sciuerò, aut indicatum fuerit mihi Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendissimi Episcopi pertinere, quod ego nec propter timorem, nec propter præmiû, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo D. Episcopo, aut eius misso, qui hoc me interrogauerit: Sic me Deus adiuuet, & hæc SS. Reliquia.

4 Formula iuramenti Puntatorum.

E Go N. N. & promitto, & iuro, me in Officio meo Puntatoris obeundo fidem, ac diligentiam præstaturum ad præscriptum decretorum, & Tabellæ mihi à Reuerendissimo Episcopo tradendæ, seu traditæ: Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquia.

FORMVLÆ EDICTI
De Processione. Cap. VI.

N. N. dell'vna e l'altra legge Dottore, Protonotario Apostolico, Vicario Generale della corte Episcopale di N.

Donendosi nel giorno.....di questo mese cominciare la Sinodo Diocesana alle hore..... con questo editto, il quale affisso alla porta della Chiesa Cathedrale vogliamo, che così astringa ciascuno à chi spetta, come se gli fosse personalmente intimato; auisiamo tutte le Confratrie di questa Città, e borghi; tutti li Conuenti di qual si voglia Religione dentro, e fuori di essa Città (si ea est consuetudo) e tutte le persone Ecclesiastiche beneficiate, e non beneficiate di qual si voglia ordine, ancora di prima tonsura, che habiti in questa Città, e Borghi, obligate de ragione, ò consuetudine à intrauenire alla Sinodo Diocesana, che'l detto giorno all'hore dette, insieme con il clero Diocesano à ciò dimandato, si trouino nella Chiesa Cathedrale, le Confratrie con i soliti suoi habiti, e Croci; Regolari sotto le sue Croci, seguendo però tutti la Croce della Cathedrale, & ogn'vno habbial'habito suo conueniente, e le corte monde per accompagnare la processione generale, che si farà per principio della Synodo, dalla quale ne speriamo bene vniuersale à tutte l'anime di questa Città, e Diocesi. Auuertendo, che contra i contumaci si procederà con pene pecuniarie, e dell'interdetto secondo le qualità loro. Datò nel Vescouato, &c.

FORMVLÆ PRO PROMOTORE.
Cap. VII.

1 Instantiæ Promotoris pro Fide professione.

Reuereudissime Pater, & Domine, Cuius Sacrosanctum Concilium Tridentinum, vt omnes, qui beneficia Ecclesiastica consecuti sunt, & qui Synodo, Diocesana interesse debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant, ac præstent, prout illa Tridentina sanctio expressum est.

Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & requiro, sanctionem illam legi, & ad præscriptum ab ijs, qui tenentur, omnia, & singula præstari.

T Si

Si fuerint duo Promotores, in prædicta formula, & sequentibus dicatur.
Nos. N. N. & N. N. huius Synodi Promotores hum. petimus. &c.

- 2 Instantia contra absentes: quam repetit Promotor bis in die, vt supra.

Reuereudissime Domine. Cum iam dies....mensis....venerit, qua omnes, & singuli Ecclesiastici Ordinis homines huius vrbis, & Diocesis ad Præscriptum legitime moniti Synodo huic iam præsentibus adesse debeat: cumque multi non paruerint, sed vsque adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt neque præsentibus adsint, neque vero iusti impediendi excusationem, causamue, aut nuncium miserint: Ideo pro mei muneris officio N. N. huius Synodi Promotor eorum contumaciam accuso hocque insto apud Reuerendissimam Amplitudinem tuam, vt citationem valuis huius Ecclesia Cathedralis affigi, & cum iisdem tamquam cum inobediens agi iubeat, prout iuris est, & Sacrorum Canonum ratio postulat.

Respondet Episcopus: Ita decernimus, ac iubemus.

- 3 Instantia Promotoris pro rogatu Notarij, quæ bis in die facienda est.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium, & Cancellarium Episcopalem vt de omnibus, & singulis in hac Sessione peractis vnum, pluraue conficias instrumenta.

Respondet. Conficiam, præsentibus. N. N. &c.

- 4 Instantia pro vocatione Cleri, Cathedralitico. & Scrutinio.

Reuereudissime Pater, & Domine. Sanctum est Concilij Generalibus, & præcipue Concilio Tridentino, quod omnes Ecclesiastici viri, qui iure, vel consuetudine Synodo Diocæsana, quæ quocannis celebrabitur, etiam exempti, interesse debent, si negligentes fuerint, pœnas sacris canonibus sancitas incurrant, Quamobrem eos omnes ex suggestu publicè vocari, & successiue Cathedraliticum iure Diocæsano debitum à Parochis (& alijs de consuetudine) per solutum scrutinium à Patrib. sapienter institutum habe-

ri humiliter peto, Ecclesiasticosque viros sanctæ disciplinæ eruditos assignari, qui Scrutinio diligenter incumbant.

- 5 Instantia pro electione Iudicum, & Examinatorum.

Reuereudissime Pater, & Domine, Concilium Trident. Bonifacij Octauj Constitutioni inhærens decreuit, vt in Concilij Diocæsanis aliquot personæ, dignitates, aut personatus habentes, seu Ecclesiarum cathedralium Canonici designentur, deliganturue, quibus præter locorum Ordinariorum causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum eiusdem Sedis committantur. Decreuit insuper alia Constitutione, Examinatores singulis annis in diocæsana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponi debere, vt in Parochialium Ecclesiarum yacatione tres ex illis ab Episcopo deligendi cum eo examen perficiant. Quamobrem ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & insto, tot personas, & quot, & quales Constitutiones prædictæ postulant, & alioquin ad id aptas à Reuerendissima Amplitudine tua designari, ita, vt in hac Synodo pro huius Diocesis amplitudine Examinatores, & Indices deligantur, qui huiusmodi munus examinandi, iudicandiue ex præscripto Decretorum Concilij Tridentini præstent omnino.

- 6 Instantia pro Decretorum lectione.

Reuereudissime Pater, & Domine. Quo diligentior, & cumulatior executio sit tam Generalium, quam Prouincialium (si sub Prouincia est Episcopus) & Diocæsano- rum omnium Decretorum & Edictorum adhuc edictorum ad huius Ecclesie rationem bene gerendam: Ego N. N. huius Synodi Promotor à Reuerendissima Amplitudine tua peto, atq; insto, siue rursus promulgari, siue monita eorum executionis de suggestu, vt moris est, & alia omnia edici, & enunciari, quæcumque in hac Synodo Diocæsana pro prudentia, & charitate sua Clero huic Diocæsano edici, & promulgati constituit, quo idem Clerus instructior in dies fiat, & sollicitudinis studio inflammator sit ad omnem Ecclesiasticæ disciplinæ rectam. cumulatamque executionem, perpetuamq; obseruantiam.

7 Instantia pro continuanda lectione Decretorum.

Reuereudissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ cepta sunt legi, clero sine valde vtilia neque potuerint angustia temporis absolui: & Ego N. N. huius Synodi Promotor, peto, & insto, ea legi, quæ desiderantur, antequam dimittatur Synodus.

8 Instantia pro nominatione Officialium Cleri.

Reuereudissime Pater, & Domine. Ad faciliorem huius Ecclesie N. administrationem solent assumi in partem sollicitudinis Pastoralis aliquot viri prudentes, & graues, qui varijs muneribus additi Reuerendissimam Amplitudinem tuam in animarum, & aliarum rerum cura non mediocriter iuuent. Ideo Ego N. N. huius Synodi Promotor peto, & insto, eos de suggestu nominari, vt à Clero tum eorum merita, tum munia cognoscantur.

9 Instantia pro conclusione Synodi.

Reuereudissime Pater, & Domine. Cum omnia, quæ in hac Diacesana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta sunt, illud à Reuerendissima Amplitudine tua peto Ego N. N. huius Synodi Promotor, vt ipsam Synodum concludere, & cum benedictione dimittere velit.

10 Instantia pro indictione futuræ Synodi. quæ fit in Prouincia Mediol.

Aniquo item Canone cautum est, vt proximam Synodum Diacesanam in Sessione Episcopus indicat: Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter insto, Synodum Diacesanam proxime futuram in hoc Synodali Conuatu omnibus, qui interesse debent, pronuciari, & iudici.

FORMULÆ PRO PROCURATORE Cleri. Cap. VIII.

2 Formula pro Reductione Missarum ante Concil. Trid. & Anniversariorum.

Reuereudissime Pater in Christo, & Domine. Datur facultas Reuerendissimæ

Amplitudini tuæ à Sacrosancto Concilio Tridentino, vt in Synodo Diacesana, rebus diligenter perspectis, possit pro sua conscientia in Ecclesijs suæ Diacesis sibi subiectis statuere circa numerum Missarum, vel ob tenuem eleemosinam, vel ob magnum Missarum numerum, ante Concil. Trid. à testatoribus relictarum; & item à Sacra Congregatione Conc. eiusdem Tridentini, circa Anniversaria, & Officia Defunctorum. quicquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum vtilitatem expedire videatur. Cum autem in hac Synodo non possint omnia examinari profundius; Ego N. N. huius Cleri Procurator humiliter peto, & insto apud Reuerendissimam Amplitudinem tuam, vt eligantur idonei viri, qui, prout erit opus, vnà cum Amplitudine tua numerum prædictorum reducant.

1 Pro alijs rebus formet Procurator libellos supplices, & legat eodem modo quo supra.

FORMULÆ PRO SECRETARIO Synodi. Cap. IX.

1 Formulæ Decretorum, quæ significata sunt in secunda parte.

Et post Decretum de initio Synodi, quod ibidem habetur, legitur hoc modo.

2 Decretum de modo viuendi tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius & diuinis literis, & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quam Clericalis ordinis hominum vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnia ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur; ideo Clerum nostrum hic præsentem monemus, & per viscera misericordie Dei nostri testamur, vt cum semper, tum maxime hoc tempore in verbis, in conuersatione, in charitate laicis hominibus præluceat omni virtutum splendore. Tabellam igitur discipline Synodalis à nobis propositam diligenter obseruent: quæ est huiusmodi.

Sacerdotalis personæ officia, &c. Habetur supra pag. 27. & 28. legatur vsque ad num. 2.

3 Decretum de Officialibus Synodi habetur supra pagina 27.

4 Decretum de præiudicio non afferendo.

T. 2. Dec.

Decernimus, si cui contigerit suo loco non federe, aut incedere, aut vocari, aut aliud quippiam agere, propterea nemini nouum ius acquiri, nec quicquam de cuiusque iure, possessioneue detrahi: sed in eo ipso statu permanere, in quo ante hanc Synodum esse reperiebatur.

5 Decretum de non discedendo.

Vobis præterea omnibus, & singulis qui huic Synodo iure interesse debetis, pœna excommunicationis propoſita vetamus, vt ne vestrum quisquam à Ciuitate N. discedat, antequam hæc nostra Diœcesana Synodus de mote absoluta, ac dimissa sit nisi facultate à Vicario Generali sibi concessa: sed huic Synodo, Synodalibusque actionibus, sessionibus, ac conuentibus quibuscunque, qui indicentur, omnes & singulos vos interesse iubemus, eadem excommunicationis pœna propoſita.

6 Decretum de oratione publica.

Quoniam veteris est instituti, solemnique ritus in Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri, quod his maxime temporibus faciendum est: ideo in omni prece, & à sacerdotibus præsertim in Missæ sacrificio his diebus Synodalibus ad Deum orationem adhiberi edicimus: nimirum;

Pro Sanctissimo D. N. &c. lege vt supra cap. 4. n. 5.

7 Decretum de Professione Fidei-facienda.

Sacroſancta Tridentina Synodo illud grauissime sancitum est, vt quicumque Ecclesiastica beneficia obrinebunt, qui item ad Diœcesanam Synodum conuenire debent, omnes, in ea ipsa Synodo, ad quam primo conuenient, professionem fidei faciant. Verba Tridentini Concilij hæc sunt, sess. 25. cap. 2.

Cogit, & infra. Præcipit igitur sancta Synodus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio Prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo Prouinciali, post finem præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt palam recipiant; necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spon-

deant, & profiteantur; simulque hæreses omnes à sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent.

Idem in posterum quicumque in Patriarchas, & Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sunt promouendi in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent.

Quod si quis ex supradicti omnibus quod abſit, renuerit, Episcopi Comprovinciales statim summum Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis, tepeantur, interimque ab eiusdem communionem abſtineant.

Cæteri vero omnes, siue in præſenti, siue in futuro, beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idem vt supra in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur faciant, & obseruent: alias secundum formam sac. Canonum puniantur.

In Prou. Mediol. additur Decretum Conc. Prou. 1. sacri igitur, &c. quod habetur infra in calce.

Accedant igitur omnes, & singuli Ecclesiastica beneficia obtinentes, vel sacris ordinibus initiati (si in edicto vocantur) qui alias in Synodo non præſtiterunt, & fidei professionem ex formula præſcripta à Pio Quarto emittant, genuflexi in medio Cleſto ante Reuerendissimum Episcopum.

Idem Secretarius stans legit ex Bulla Pij Quarti.

E Go. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vritur, videlicet, Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex MARIA Virgine: & homo factus est.

Cr.

Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas, Et ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, & uiuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector: Item sacram scripturam iuxta eum sensum: quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis, à IESU CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse: Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione, recipio, & admitto. Omnia, & singula quæ de peccato originali, & de Iustificatione in Sacrosancta Trident. Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor patiter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro uiuis, & defunctis: atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè realiter, & substantiabiliter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique, conuersionem totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ uini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantum specie, totum, atque integrum Christum verumque Sacramentum sumi. Constanterteneo Purgatorium esse Animasque ibi

Bart. GANNAT.

decentas fidelium suffragijs iuari: Similiter, & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse; eoque orationes Deo pro nobis offerre atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi, ac Depicturæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse atque eis debitum honorem, ac uenerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifice Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas. ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentem sponte profiteor, & veraciter teneo eandem integram, & inuiolatam usque ad extremum uitæ spiritum, constantissimè (Deo adiuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

8 Decretum de continuatione Sessionis primæ.

Decernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora.... in qua vocabuntur omnes, & scrutinium fiat à Præfectis.

9 Decretum de discessu.

Ne quisquam à loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus à Synodo abierit, nec vero raptim, turbulenter: sed grauitè, & decore incessu.

Capicula, & Clerici Ecclesiarum Collegiatarum, ut collegiatim uenerunt, ita recedant, prælata Cruce.

T 3 10 De-

10 Decretum de Clero vocando : & Cathedralico soluendo.

Vocabuntur omnes, & singuli, quicumque sint, qui huic Synodo Dioccesanae praesentes adesse debent, qui certo Ecclesiae nomine vniuersè vocati ordine bini, & collegiatim ad Reuerendissimum Episcopum recte accedant, qui reuerentiam exhibeant: & quia singuli nominatim vocabuntur, capite aperto, & stantes modesta, altaque voce respondeant: Adsum.

Parochi redeuntes (& alij, qui solent) ad Oeconomum deputatum accedant, singulique cathedralicum soluant.

11 Decretum de Scrutinio Synodali.

Scrutinium Synodale à Patribus institutum post Cleri vocationem à Praefectis agi decernimus hoc est, dum alij vocantur, vocatorum fiat scrutinium: quod in cappellis huius Ecclesiae sic distributum fuit.

Clerus Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto M. R. D. N. N. Archidiacono.

Clerus eiusdem Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto R. D. N. Canonico.

Clerus Vicariatus N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto, &c. & sic deinceps iuxta distributionem cuiusque tum Ciuitatis, tum Diocesis. vt in 1. part. dictum est, cap. 23. num. 4.

Praefecti Scrutinij Synodalis pro sua quisque timorata, religiosaque conscientia in veritate, sinceritate, & iustitia scrutinium agant praescriptum Tabellae editae, curentque aptè, & distinctè notare, quae repererint, & rebus à se notatis vnusquisque subscribat.

Si tempus desit, peragunt Scrutinium extra Synodalem sessionem.

Qui ad eos non accesserint pro scrutinio, perinde puniantur, ac ij qui ad hanc Synodum nulla iusta de causa impediti non venerint.

Interrogati vero si quid indecore vel responderint, vel egerint, à Praefectis ipsis notentur, vt canonicae subiaceant disciplinae.

12 Formula Catalogi Cleri pro eo vocando, Dicit Secretarius titulum.

Tit. Clerus ciuitatis. Si Abbates vocandi sunt, hoc loco vocentur.

Tit. Clerus Ecclesiae cathedralis.

M. R. D. N. N. I. V. D. Prothonotar.

Apostolic. Archipraesbyter Ecclesiae Cathed. R. D. N. N. Canonicus eiusdem.

S. T. Doctör. & Pœnitentiarius. D. N. N. Mansionibus, seu Beneficiatus eiusdem.

Venerabilis presbyter N. N. Curatus eiusdem.

Praesbyter N. N. Beneficiatus eiusdem.

Praesbyter N. N. Capellanus amouibilis eiusdem.

N. N. Diaconus, seu Subdiaconus.

Tit. Cleri Seminarij.

N. N.

N. N.

Tit. Clerici Sacristiae Cathedralis.

N. N.

Tit. Collegiatae Ciuitatis.

Tit. Collegiatae S. N.

R. D. N. N. Praep.

R. N. N. Canonicus.

Tit. Parochi Ciuitatis.

Venerabilis Presbyter N. N. Curatus S. N.

I. V. D. vel Theologus. si Regularis est. F. N. vel Don N. pro Curato S. N.

Tit. Presbyteri Ciuitatis.

Praesb. N. N. Beneficiatus S. N. Presb.

N. N.

Tit. Diaconi, Subdiaconi, & Clerici Ciuitatis.

N. N. Diaconus.

N. N. Subdiaconus.

N. N. Clericus.

Tit. Clerus Diocesis.

Tit. Collegiatae S. N. loci N.

R. D. N. N. Praepositus, & Curatus.

R. N. N. Canonicus.

Venerab. presb. N. N. Curatus, eiusmodi loci.

Tit. Vel. Vicarius loci N.

R. N. N. Vicarius Foraneus.

Venerabil. Presbyt. N. N. Curatus loci N.

Praesbyter N. N. Beneficiatus S. N.

Praesbyter N. N.

N. N. Diaconus seu Subdiaconus, N. N. Clericus.

Absentes notentur linea ducta hoc modo.

13 Decretum de officio mortuorum.

Edicimus praeterea cras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui post ultimam Synodum obierunt; solemnem commemorationem fieri: (si est in Prou. Mediol. addat) ex Decreto Conc. Prou. quinti.

14. Decretum de Sessione secunda.

Decernimus, & indicimus Sessionem sequentem fore crastina die mane, quæ erit huius mensis..... hora.....

15. Decretum De Iudicibus Synodalibus.

Ex Conc. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum Indicibus, non vndequaue idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit S. Synodus, in singulis Concilij provincialibus, aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: *Statutum*, & alioquin ad id aptas designari ut præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hæc clausæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur, Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci, cum consilio Capituli, alium in eius locum usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat unaquæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas ac ut supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, Delegationes quæcumque aliorum Iudicum alijs, quamvis factæ, subreptitæ censeantur. Admonet de hinc facta Synodus tam ordinarios, quam alios quoscumque Iudices, ut terminandis causis quanta fieri poterit brevitate studeant: ac litigatorum à tribus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Tum additur Constitutio Bonifacij VIII.

Statutum & infra. Sancimus igitur, ut nullis, nisi Dignitate prædictis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ aucto-

ritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum eiusdem de cætero committantur nec audiantur alibi, quam in Ciuitatibus, vel Locis insignibus, ubi possit commode, copia peritorum haberi: & reliqua.

Sacra Tridentina Synodus iubet aliquos viros deligi, quales Summus Pontifex Bonifacius Octauus sua constitutione præscripsit aptos, atque idoneos, quibus causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus committi possint. sed & Gregor. XV. præcepit in gratiam Regularium, qui sibi Conservatores ex Iudicibus Synodalibus eligere debent, cuius Constitutionis verba hæc sunt.

In futurum Sanctitas sua hac generali, & perpetuo valitura Constitutione statuit, & decreuit, ut Iudices Conservatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione simili recordat. Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædecessoris sui, quæ incipit *Statutum*; ita ut vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilij provincialibus, aut Diœcesanis, iuxta decretum Concilij prædicti, Iudices electi, seu designati sint. Quodque demum litteræ conservatoris per sedem Apostolicam concedendæ præscriptis tantum dirigantur, & quæ litteræ aliter expeditur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui secus, quam iuxta formam superius præscriptam Conservatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputatis uti ausi fuerint, Regulares, quidem voce actiua, & passiva sint ipso iure privati, adeo, ut habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coerçantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conservatore ad annum, itaut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac diffiniri debeant; cæterum ut latius pateat Conservatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum ordinarios, ut in Synodis Provincialibus, aut Diœcesanis quàm plures personas ex habentibus qualitates in prædicta Consti-

tutione eiusdem Bonifacii prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas, designari procurent; & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram prouinciālem, aut diocesanam Synodum.

Vt igitur eiusmodi decreta exequamur, vobis proponimus hos (Iurisconsultos) quibus causæ delegentur iudicandæ, donec altera Synodus habeatur.

Si Canonici non sunt I. V. D. tace, Iurisconsultos.

M. R. D. N. N. Archidiaconum Eccles. Cathedralis.

R. D. N. Canonicum.

R. D. N. Prothonotarium Apostolicum. In Prouincia Mediolan. debet legi Decretum quoque S. Congregationis Conc. Tridentini. 27. Septembris 1614. quæ decernit electionem omnium Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ. Habes infra in calce huius 4. partis.

16 Decretum de Examinatoris.

Ex Concilio Trident. sess. 24. capit. 18.

Examinatores autem singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario, ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenientque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint vero hi Examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiat in Theologia aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se quacunque humana affectione postposita, fidei manus executuros, caueantque ne quisquam profus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant, alioqui simonizæ vitium, tam ipsi, quam alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis Beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur. à qua, si qui contra officium eos fecisse, compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint.

Tridentinum ergo decretum Nos volentes exequi pro Diocesis nostræ amplitudine proponimus vobis hos RR. viros, qui munus hoc gerant, quoad altera Synodus habeatur.

M. R. D. N. N. I. V. D. Protonor. Apostol. Decanum Cathedralis.

R. D. N. N. Canonicum, & Theologum Cathedralis.

R. P. F. Io. N. Priorem S. Dominici, vel

R. P. Priorem pro tempore. S. Dominici.

Placent ne Vobis?

17 Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo Sacrosanctis canonum decretis introducta, vt Synodi singulis Diocesanis viri aliquot vita, & moribus graues, ac probati deligantur, qui animaduertant diligenter, an aliquid in vrbis, & diocesi fit, quod corrigi, emendatæ debeat, ac si quid tale cognouerint, id Nobis, vel Vicario nostro generali, aut Visitatoribus nostris significent, interrogatique de aliqua re, quæ emendationem requirat, summa integritate referant. Nos igitur vetus illud probatissimum institutum secuti, huic muneris proponimus, ac nominamus in Ciuitate, & Diocesi hos viros, quorum nomina sequuntur.

In Ciuitate R. D. N. N. R. D. N. N.

In Diocesi Venerabilem Presbyterum N. N. curatum, &c.

Vel: quorum nomina dignis de causis secreto haberi volumus in hac scheda. erit autem ob signata sigillo Episcopi, & cleuabitur, vt videatur.

18 Decretum de punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam disciplinam conseruandam summopere Punctatoribus est opus, & ea de re sancta sunt plura decreta, hos punctatores delegimus.

R. D. N. N. Canonicum in Cathedral.

R. N. Canonicum in Collegiata. S. N.

19 Decretum de iurēiurando.

Examinatores, (Testes Synodales) ac Punctatores promulgari accedant ad Reuerendissimum Episcopum, coram quo ex præscripta formula iurandum præstent, Nota. si Testes habentur secreto, in prædicto Decreto taceant & addatur:

20 Testes autem iurabunt secreto in manibus eiusdem Reuerendissimi.

21 Decretum de præstando iuramento ab absentibus.

Qui Examinatores (Testes Synodales) & Punctatores per Nos nominati & deputati sunt, si qui in Synodo ex præscripto iurandum non præstiterint, illud præstent prout Dom. Vicarius Generalis mandauerit.

22 Decreta de Residentia semper legenda. ex Conc. Trid.

Ex Conc. Trid. Sessione 6. cap. 2. de Reformatione.

Eadem sacrosancta & infra. Omnes Patriarchalibus Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesijs, quibuscunque, quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, vt attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent & ministerium suum impleant, implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiae minimè incumbant: Cum certissimum sit, non admitti Pastoris executionem, si lupus oues comedit, & Pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque caelestibus, ac diuinis humana præferentes, in diuersis Curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili de relicto; atque ouium sibi commissarum cura neglecta, se decipient occupatos.

Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos inuolare, quemadmodum virtute præsentis decreti inuolat, ac vterius, pro firmitate eorumdem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc qui sequitur

modum statuere, atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacunque ille, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis, extra suam diœcesim morando, abfuerit; quartæ partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticam applicandorum poenam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente vero contumacia, vt superiori Sac. Can. censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, poena interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu Nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur; qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animaduertente, & Ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in domino noverit salubriter expedire.

Ex eodem Conc. Sess. 23. cap. 1. de Reformatione.

Cum præcepto diuino & infra. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antea sub Fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensu à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat illis; inhærendo declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cathedrales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, vbi inuncto sibi officio delungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis in f. ascriptis.

Nam cum Christiana Charitas, vrgens Necessitas, de debita Obedientia, ac euidens Ecclesiæ, & Reipub. Vtilitas aliquo nonnunquam abesse postulent, & exigant; Decernit eadem Sacrosancta Synodus has legitimæ absentia causas

à Bea.

à Beati. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debet, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus & Reipub. officium Episcopatus adiunctum; cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinae, nec eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Conc. provinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis, & videre ne quis eo iure abutatur; ut penis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis preuidendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia, nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: Sacrosancta Synodus vult illud absentia spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere: & haberi rationem ut id æqua ex causa fiat, & absque illo gregis detrimento, quod an ita sit abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam, & timoratum fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur: eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spacium, Dominici Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris presentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vilo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diocesi eos alios vocent.

Si quis autem, quod vti nam nunquam eueniat, contra huius Decreti dispositionem abfuerit, statuit Sacrosancta Synodus, præter alias penas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentia fructus suos non facere, nec tutta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed, teneri, aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunq; conuentione, vel compositione, quæ, pro fructibus malè perceptis appellatur ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunq; priuilegijs cuiusq; Colle-

gio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & penas de Curatis, inferioribus, & alijs quibuscunq;, qui Beneficium aliquod Ecclesiasticum curam animarum habens obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit ita tamen, ut quauocunq; eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit Vicarius idoneum, ab ipso Ordinatio approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant.

Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per Edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem fructuum aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere, nec executionem hanc, quolibet Priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscunq; beneficii, pactione statuto, etiam iuramento, vel quacumq; auctoritate, confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniae constitutionis, suspendi posse.

Postremo, tam decretum illud Paulo III. quam hoc ipsum, in Concilijs Provincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit, cupit enim, quæ aded ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque insigi, ut in postetum Deo iunante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut defuetudine aboleantur.

23 In Prouincia Mediolanensi debent etiam legi, ex Decreto Conc. Prouinc. 3. Bullæ Pij II. de clericis male promotis, Pij V. de confidentijs beneficalibus: quarum tenores imprimendæ erunt in calce huius 4. partis; vbi etiam De vita & honestate Clericorum ex Concil. Prou. 1. & 4. de diu. Officijs, & Chori disciplina ex Conc. 1. & 5.

In eadem Prouincia Mediol. legi debent Monitiones ad Clerum, ex Decreto Concilij 4. Prouincialis, quæ magis Episcopo placuerint, non omnes, videlicet.

Primo fratres, &c. quas dabimus in calce item huius 4. p.

24 Decretum de conclusione synodi.

Synodi nostræ diocesanae N. Deo adiutore optatum

operatum finem videmus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam esse decernimus, & conclusam enunciamus.

25 Decretum futurę Synodi: quod fit in Prou. Mediolanensi.

Aliam præterea futuram Synodum indicimus iuxta Tridentinam sanctionem habendam anno sequenti.....die..... mensis..... nisi aliqua ex causa illam prorogari ad vos datis literis, aliàs per edictum publicum intellexeritis.

26 Decretum de dimissione Synodi.

Ad laudem Dei omnipotentis Beatissimæque Virginis Mariæ, ac S.N. Patroni nostri, & aliorum nostrorum Promotorum decernimus Synodum dimissam: ac propterea cuique eundum esse ad proprias Ecclesias. Hortamur autem omnes vos, Fratres carissimi, vt tales vos præbeatis in ministerio vestro, quales maximè decet Sacerdoti ab omni mundanorum cura segregato: illudque maximè, cum redieritis præstandum erit, vt populus omnis vos ab hac Synodo non mediocrem fructum reportasse intelligat; id fiet, & nouo Spiritus Sancti lumine illustrati, quæ magna Synodorum est vis, ac virtus, cæteris in omni opere vestro in posterum præluere studueritis, & in omni parte officij vestri omnem diligentiam adhibueritis.

Hactenus Formulæ, & Decreta pro Secretario Synodi.

CAPITULA ORATIONIS
Mentalis in fine Sessionum. Cap. X.

1 In fine primæ Sessionis. Orate.

pro notas: fa, re,

Fratres carissimi: per notas: fa, mi, re, fa, fa.
Sequentia cantantur sardius.

TOto corde conuersi ad Dominum, mentes ad cælum erigamus, & corporibus prostrati hæc deuote precemur, inuocatis SS. Patronis, & Protectoribus huius Diœcesis N.N. item SS. Martyribus NN. cum cæteris Beatis, quorum corpora quiescunt in hac Diœcesi. *terminatio fit per, fa, re.*

Orate intimo dolore, vt Dominus peccatorum vestrorum veniam vobis concedat, negligentijs indulgeat, ignorantia parcat, er-

rata omnia cum donet, quæ in Clericali disciplina, in officijs sacerdotalibus multiplici errore commisistis. Intimo caritatis affectu singuli pro Reuerendissimo Episcopo, & omnibus, qui in hoc Clero continentur: idem orate, orate inuicem, vt saluemini. *terminatio fit semper, vt supra; & fit pausa per vnum, Miserere.*

Fratres carissimi: vnanimis perseverate in oratione, & petite à Patre misericordiarum, & Deo totius consolationis, quem credimus esse in medio huius sacri cætus: petite Spiritus Sancti dona, vt post hac digne omnes ambulent vocatione, qua vocati sunt: vt Sacramenta digne ministrent, verbum Dei cum fructu prædicent: animas sollicitè curent; religiose viuant: in patientia possideant animas suas.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Sanctis. D. Nostro N. Papa..... Christi Vicario, vt Sanctam Ecclesiam sanctè gubernet cum Sacro Cardd. Collegio Orate pro S. Catholica, & Apostolica Eccl. Rom. toto orbe terrarum diffusa, vt eam Deus conseruet, defendat, augeat, exalter ad honorem, & gloriam suam.

2 In fine Secundæ Sessionis.

Fratres carissimi: vnanimis orate, vt bonum, quod in nobis à Reuerendissimo Antistite nostro, tam incenso charitatis studio, & officio requiritur, omnino, exequamur, vtque prompta cum eo sollicitudine gradiētes, dignè ambulemus vocatione, qua vocati sumus, omnique in opere bono crescentes, obediamus studijs Deo placitū orationū.

Fratres carissimi: orate pro Reuerendissimo Episcopo nostro N. vt diuino Spiritu illustratus, & roboratus, vnà cum suis adiutoribus, & cum grege suo consequatur vitam æternam.

Fratres carissimi: orate vnanimis Spiritum Dominum Mellis huius, vt operarios mittat in messem suam, detque omnibus huius vineæ N. operarijs Spiritus Sancti ignem, ac lumen; demumque æternam mercedem.

Vbi adest Prouincia loco primi capituli Orationis in 2. Sessione, dicatur.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Prouincia N. pro Illustriss. Metropolitanis, & pro omnibus Prouinciæ Episcopis, vt sanctè regant Ecclesiam Dei: vt flagella, perturbaciones, contentiones errores omnes, & omnes aduersitates dignetur auertere, detque illis in tranquillitate, paceque sancta Ecclesias suas gubernare.

3 In

In fine Tertie Sessionis.

Fratres carissimi: Orate toto cordis affectu pro Imperatore, (Rege nostro) Principibus, & Rectoribus temporalibus huius nostre Diocesis, ut cum pace, & salute comuni munus suum exequantur, recta semper sentiant, & operentur. Ecclesie defensores se præstent, & vitam sempiternam mereantur.

Fratres carissimi: orate vnanimes, ut Deus spiritum religiosæ obseruantie det omnibus viris regularibus huius Diocesis ad suam salutem, & adificationem populorum: omnibus item monialibus ad salutem suam, & aliorum.

Fratres carissimi: vnanimes orate pro cunctis populis huius Diocesis, ut Deus conseruet Sanctam Fidem Catholicam, peccata eliminat, augeat deuotionem, concedat abundantiam fructuum terræ, ad eorum felicitatem.

Si quid occurrat tempore Synodi, pro quo specialiter sit orandum, ad datur capitibus predictis, quæ licet in tres dies sint distributa, possunt tamen vnoquoque die simul cantari, ut oretur eo triduo pro predictis omnibus.

FORMVLÆ ACCLAMATIONVM.
Cap. XI.

DEo Patri misericordiarum, & Deo totius consolationis, & gratiæ, omnis laus, honor, & gloria in secula seculorum.
terminatio fit per sa, re.
R. Amen. Amen. Amen.

eodem modo fit terminatio, quo supra.

Beatissimo D. Nostro N. Papa N. Sanctæ, & vniuersalis Ecclesie Pontifici, Christiani nominis in omnes terrarum partes propagatio, cunctarum gentium obedientia, pax vera, diuturna prosperitas.

R. Domine Deus sanctissimum patrem nostrum Ecclesie tue conserua, mitte illi auxilium de sancto, ut eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ dispersæ sunt, in vnum Ecclesie tue ouile colligantur.

Reuerendissimo D. Episcopo nostro, huius Synodi Præsuli, eiusque ministris salutaris vigilantia, in laboribus constantia, & felix exitus.

R. Omnipotens Deus super Antistitem nostrum benedictionum tuarum dona perpetua multiplica.

N. Regi, & omnibus Principibus Christianis Catholicæ religionis zelus, iustitiæ, &

pacis fecunditas, & contra Christianæ fidei hostes victoria.

R. Princeps cœlestis, terrenos Principes Catholicæ fidei, æquitatis, & concordie conseruatores, atque hostium nostrorum examinatores castodi.

Ciuitati, & Diocesi N. Tranquillitas salus, & diuinarum gratiarum abundantia.

R. Benedic Domine filios tuos, & esto in circuitu populi tui ex hoc nunc, & vsque in seculum.

Decretorum huius Diocesis obseruantiam, salutarem, omnes, qui hic adsumus, vnanimi voto à Deo bonorum omnium largitore humiliter imploremus, intercedente Deipara Virgine Maria Domina nostra, cum Beatissimis Apostolis Petro, & Paulo, & Beatissimis Patronis nostris N. N. & omnibus Sanctis.

R. Fiat, Fiat: Amen. Amen.

2. Alia Formula Salernitana, præcationum, & acclamationum simul.

Sacerdos.

Oremus pro Beatissimo Papa nostro N.

Chorus respondet.

Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in manibus inimicorum eius.

Sacerdos.

Oremus. Deus omnium fidelium pastor, &c. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro Reuerendissimo N. huius Ecclesie Episcopo vigilantissimo.

Chorus.

Saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te, mitte ei auxilium de sancto, & de Sion tuere eum.

Sacerdos.

Oremus. Deus, qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen gloriosus operaris in minimis, concede N. famulo tuo Antistiti nostro, sacris conuenienter seruire mysterijs, atque in omnibus tua misericordia protegat, quem Pastoralis cura perterret. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro omnibus Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, Acolythis, Exorcistis, Lectoribus, Ostiarijs, & Clericis, atque pro omnibus, qui in hanc Synodum conuenerunt.

Chorus.

Memento congregationis tue domine quam possedisti ab initio.

Sacerdos.

Oremus. Omnipotens sempiternæ Deus, cuius

ctius Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur, & regitur, exaudi nos pro vniuersis ordinibus supplicantes, vt gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Per.

Sacerdos.

Oremus pro Serenissimo N. Rege nostro Catholico.

Chorus.

Domine saluum fac Regem, & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Sacerdos.

Oremus Quæsumus omnipotens Deus, vt famulus tuus Rex noster, qui tua miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiofus valeat peruenire. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Sacerdos.

Oremus etiam pro vniuersis huius Ciuitatis Christi fidelibus, & omnibus plebibus nobis commissis.

Chorus.

Saluum fac populum tuum Domine, & benedic hereditati tuæ: & rege eos, & extolle illos in æternum.

Sacerdos.

Oremus. Præstende Domine fidelibus tuis dexteram cœlestis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ digne postulant, consequi mereantur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Sacerdos.

Dominus vobiscum.

R. *Chorus.* Et cum spiritu tuo.

Duo Hebdomadarum.

Benedicamus Domino.

Chorus.

Deo gratias. Deo gratias. Semper dicamus, Deo gratias.

Canonicus Synodi addit.

N. Episcopo amplissimo, Pastori vigilantissimo, Disciplinæ Ecclesiasticæ assertori perennes gratias.

Chorus.

Perennes gratias: incolumen, saluumque illum nobis Dominus diuinitissime custodiat, atque conseruet.

Idem Canonicus.

Totius Synodi Clero, atque conuentui pacem, concordiam, & gratiam à Domino.

Chorus.

Pacem, concordiam, & gratiam semper nobis Dominus concedat. Amen.

FORMULA INDICIS TOTIVS
Actionis Synodales pro Secretario, Promotore,
& Magistris caremoniarum. Cap. XII.

PRIMA SESSIO.

Clerus totus in Palatio.
Episcopus cum cappa descendit.
Paratur, cum Canonicis.
Missa de Spiritu Sancto. incensatur Clerus.
Communio Cleri.
Non datur benedictio.
Processio. Orate.
Antiphona. Exaudi, genibus flexis.
Psalm. Saluum me fac. sedent.
Orationes. Adsumus, &c.
Litantiæ à cantoribus. benedictio Synodi.
Flect. genua. temp. Pasch. omittitur.
Oratio Euangelium cum osculo, & thure.
Veni creator. Venerabiles.
Sermo.
Decreta de initio Synodi. modo viuendi. Ministris. præiudicio, de non disceden. de Oratione publica.
Promotor pro fidei professione.
Secret. Decretum de eadem.

Formula Professionis Pij V.

Genuslectunt professuri. Breuis professio super libro Euangeliorum.
Secret. pro continuatione Sessionis.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Secret. Dèc. de discessu, recedit Episcopus.

A Prandio.

Signum campanarum. Vesperæ. Completorium. Episcopus in cappa. Paratur in fine amictu, stola, pluuiali: Parantur Canonici.
Promotor pro vocatione Cleri.
Secret. Decretum de eadem, &c.
Fit vocatio, & Scrutinium. Campanula pro fine.
Indictio Officij mortuorum, & Sess. 2.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Oratio mentalis. Orate, &c.
Episcopus benedicit solemniter, & discedit.

SECUNDA SESSIO.

Clerus in Ecclesia Canonici in Palatio.
Episcopus in cappa vsque ad finem Missæ Defunctorum.
Absolutio solemniter ad sedem. cum panno. cruce, &c. Oratio. Absolue.
Paratur pro Synodo. cum Canonicis.
Antiphona, Propitius, genibus flexis.
Psalm. Deus venerunt. sedent.
Orationes. Euangelium. Veni creator. Vener.
Sermo.
Promotor pro Iudic. & examinatore.
Secret. Decreta de iisdem.

Propo-

Proponuntur, & approbantur.

Decretum de Testibus. Punctatoribus.
Sacra Reliquia pro iuramento.
Decretum de iuramento. iurant examina-
tores, Testes (si publici) & Punctatores.
Decretum, vt absentes iurent.
Promotor pro legendis Decretis de moti-
bus.
Secret. Decreta Trid. de Residentia.
Concilij Prouincialis vltimi.
Et alia.
Indictio continuatur. festi. Recedunt.

A Prandio.

Vt heri. vocatur reliquus Clerus. vel legi-
tur.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Oratio mentalis.
Benedictio solemnis.

TERTIA SESSIO.

Clerus in Ecclesia. Canonici in Palatio.
Episcopus in cappa. Paratur cum Mitra
ad Missam.
Missa de Trinitate. incensatur Clerus totus.
Sine benedictione in fine Missae. mutat co-
lorem paramentorum. parantur Canonici.
Antiphona, Exaudi, & Psalm. vt in prima
die.
Orationes. Euangel. Veni creator.
Venerabiles. Sermo.
Promotor pro reliqua lectione Decretorum.
Secret. legit Decreta.
Promotor pro publicatione Officialium Cle-
ri.
Secret. publicat.
Procurator Cleri petit, &c.
Promotor pro conclus. Synodi.
Secret. Decr. de eadem.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Sermo Episcopi.
Portae aperiuntur.
Processio cum Te Deum.
In reditu oratio, Nulla est: distribuuntur Ac-
clamations.
Oratio mentalis.
Acclamations. Osculum pacis.
Secret. Decretum de dimissione Synodi.
Benedictio Episcopi cum Indulgentijs.
Recedamus in pace.
Clerus comitatur Episcopum in cappa ad
Palatium.

BVLLÆ, ET DECRETA
*varia legenda in Synodis Diocesanae Pro-
uincia Mediolanensis. ex Decretis Prouin-
cialibus: qua possunt vtiliter legi, & in qua-
cunq; Synodo Diocesana alterius Prouin-
ciae.*

*Decretum Concil. Prouinc. I. de
professione Fidei.*

Sacri igitur Tridentini Concilij auctorita-
te innixi mandamus, vt omnes ij, qui be-
neficia Ecclesiastica obtinent, vel in posterum
obtinebunt, & qui in Synodum Diocesanam
conuenire debent, in ea Synodo, quae primo
quoque tempore celebrabitur omnia, & sin-
gula à Sancto Concilio Tridentino definita, &
statuta sunt, palam recipiant: veram obedi-
entiam Summo Romano Pontifici spondeant:
simulque haereses omnes publicè detestentur,
& anathematizent: fidem profitentes iuxta for-
mulam in Constitutione à S. D. N. Pio IV. Pont.
Max. praescriptam, etiam si antea in Diocē-
sana Synodo id officium, ad exequendum ius-
sa Tridentini Concilij alia quacunque ratione,
& modo obierint.

*Decretum Congr. Card. Conc. Trid. de
electione Iudicium Synodaliū.*

Die XXVII. Septembris Anni

M. DC. XIV.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij
Interpretum, cui id munus à Sanctissim. o
D. N. iniunctum est, auditis Illustrissimi Ar-
chiepiscopi Medio'anen. ac Regularium Pro-
curatoribus censuit Illustrissimum Archiepi-
scopum Mediolanen. eiusque Comprouincia-
les Episcopos oportere singulis annis in Dio-
cesana Synodo Canonicos omnes suae cuius-
que Cathedralis proponere, qui in Iudices
Synodales deputantur ad hoc, vt ex eis Re-
gulares Prouinciae Mediolanen. possint, quos
sibi maluerint in Iudices Conseruatores eli-
gere, ipsi vero Regularibus licere Conser-
uatores sibi constituere tam ex praedictis Iu-
dicibus, quam ex alijs, quos Illustrissimus Ar-
chiepiscopus, atque illius Suffraganei quo-
tannis in Iudices Synodales de suo cuiusque
Clero deputauerint. Ac praeterea Episcopos,
atq; illis Superiores, eorumq; generales Vica-
rios, praedictosq; oēs intra vna tantū, vel duas
Diets, prout illorū Prouinciae cautū reperitur.
Rur-

Rursus Conseruatores, qui in praesentia Indices Synodales non sunt, immutari debere, atq; alios eligi iuxta formam superius praescriptam. Horum tamen Acta omnia ab ipsis hucusque gesta, si modo ex hoc capite viribus careant, Sacra Congregatio ad cautelam confirmauit, iussitque petinde valere, ac si à Conseruatoribus legitime deputatis processissent. Cæterum quoad alia capita censuit septimam Synodum Prouincialem Mediolanensem fore per omnia exequendam iuxta litteras in forma Breuis Sanctissimi D.N.D. signat.

Horatius Cardinalis Lancelotus.

Locus Sigilli.

Pij II. Bulla de Clericis male promotis.

Cum ex sacrorum ordinum collatione, & infra. Cum itaque sicut fide dignorum relatione, non nisi moleste accipimus quod nonnulli Clerici extra tempora à iure statuta: quidam ante gratiam legitimam: aliqui verò sine dimissorijs litteris, contra sanctiones canonicas, se faciant ad sacros Ordines promoueri: Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, vt alijs in posterum committendi similia aditus pracludatur, auctoritate Apostolica, praesenti constitutione perpetuò valitura, statuimus, & ordinamus, vt omnes & singuli qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora à iure statuta, siue ante legitimam aetatem, vel absque litteris dimissorijs, etiam citramontanà à citra montanis: praeterquam si in hoc vltimo casu per Cameram Apostolicam iuxta ipsius stylum ordinati fuerint. ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, à suorum executione ordinum ipso iure sint suspensi: Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare praesumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, propter quam, vltra alias penas in tales generaliter à iure inflittas, beneficijs Ecclesiasticis, quæ obtinent, possint iure priuari.

Pij V. Bulla de confidentijs Beneficialibus.

Intolerabilis multorum peruersitas, & infra. Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere. praesentium auctoritate statuimus, vt si quis quacumque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud

beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ, simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferantur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.

Item si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hæc, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vocans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisurus, fructus illius, vel partem, ad utilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, vel cedens, vel alius per se, vel alios scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat: & pariter si à patrono etiam Laico, vel alteri praesentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si Clericus praedictæ Cam. aut Cardinalis, aut alijs à solutione iurium ipsius Cam. vel etiam Cancellar. Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alienius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut Beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatam, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exemplo sit, fueritue concessus.

Postremò, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusque huiusmodi litteris praedictis comprehendantur, ac si illi speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius partis conscientia sit admissum.

Ad probandum vero plenè confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæc praesumptiones, &

con-

coniectura habeantur legitima. videlicet.

Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut Beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si, vel sola procuratoris depositione, vel libris rationibus mensuratorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulque expensæ pro ea necessaria ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alieni facta, quacunque auctoritate, de beneficio Ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios, intercesserit, vel aliàs in negotio concessionis sese immisecerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij, de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quando-cumque.

Testes autem &c. Decernit ut duo testes valeant singulas præsumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur etiam in simoniis, & ceteri omnes, qui in casibus simoniæ recipi possunt ad perhibendum testimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiusmodi beneficia confidentiam consecuta, reseruatam existere dispositioni Apostolicæ, confidentiariorum autem obtentis beneficijs, pensionibus, administrationibus, officijs, & dignitatibus priuatos esse, ac inhabiles ad quacumque in futurum reddi, prout priuat, ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris subsidium excommunicationis sententia innodat, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quàm à Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Pij V. Bulla de Horis canonicis.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses, quàm illud ob-

tinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: se de eos, tamquam iniuste perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda: Nos huic rei euidentius, atque expressius providere volentes, statimus ut qui horas omnes Canonicas uno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij seu beneficiorum suorum fructus qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui vero matutinum tantum dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat: tametsi aliquis Choro addictus, non recitans, omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit, fructusque, & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia iuxta statuta consuetudinem; fundationem, vel alias sibi lucrificasse prætentat. Is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem: item illi qui primis sex mensibus officium non dixerit nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat commississe. Declarantes præstimoniam, præstimoniales portiones, & qualiacumque alia beneficia etiam nullum omnino seruitium habentia, obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicumque pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas ut Clericus perceperit, eo modo prædicto ad dicendum officium paruum Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatum, & pensionem, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, statuti declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Romæ. Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleesimo, Quingentesimo, septuagesimo primo, Duodecimo Kal. Octobris Pontificatus Nostri. Anno sexto.

Cæs. Glotierius.

Decretum de vit. & honest. Cleric. Collectum ex Concil. Prou. 1. & 4. hoc tit. & de diuin. Offic. ac ext. 5. de Chori disciplina.

QVales eos esse oporteat, qui diuino cultui sacrisque Ministerijs consecrati sunt ecclesijs

his magister Christus Dominus docuit illis verbis: vos estis sal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere, nihil gerere, nihilque præ se ferre oportet, quod non simplex, castum, integrumque sit, ut modestiæ, morum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quasi lumen ipsi præbeant. Quare Clericorum animis nihil frequentius infigi oportet, quam Canones, Decreta, Constitutiones, vitæ honestas, sanctitas.

Et quoniam Concilij Prouinc. i. §. piæ & 4. tit. de vit. & honest. & 5. de Chori disciplina multa hoc de genere præscripta sunt. Ideo enixè in Domino hortamur obsecramus omnes vos, ut assidue ipsum concilium præ manibus habeatis, & quæ ibi præscripta sunt diligenter exequamini, præcipuè verò illud Curatis cordi sit, ut ter in hebdomada, aut eò etiam sæpius quo, vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem diuini sacrificij vsum postulabit, Missæ Sacrum faciant: porro cæteri Clerici singulis mensibus; Diaconi verò, & Subdiaconi, bis saltem Sacram Eucharistiã sumant in mente; Parocho autem, quos in hoc negligentes viderint, ad Episcopum deferant.

Diuinum officium, qui beneficiati sunt, vel sacris initiati, sine iusti impedimenti causa ne intermittant, memores quod ultra mortalis peccati commissionem, beneficiorum suorum fructus etiam suos non faciunt sed tamquam iniuste perceptos in eius Ecclesiæ fabricam, vel pauperum Eleemosynas erogare debent: & quod si XV. dierum spatio bis illud omiserint, iure beneficio priuari possunt: ac proinde Nos monemus tenore præsentis decreti omnes Beneficiatos, ut ad præscriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero initiati in hoc delinquentes nos seueros ultores experientur.

Clerici Catechismum Romanum, Sac. Conc. Trid. Prouincialia, necnon Diœcesanas constitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iussu nostro editum sibi comparent; ad eiusque præscriptum officium diuinum recitent.

Parocho non nisi librum Rituum iussu fel. rec. Pauli V. Editum in sacramentis ministrandis adhibeant summas casuum conscientia, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferant tonsuram; in habitu autem nõ sit, nec exquisitæ elegantia cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ sordes appareant: si procul habitus & ornamenta nouitas, serici vestimenti ubique vsus abscedat, & reliqua, quæ de Clericorum vestitu eodem Concilio præscripta sunt accuratè exequantur.

Bart. GAHART,

Monitiones ex Conc. 4.

Primò, fratres, & filij in Christi carissimi memores perpetuè estote vocationis, qua vos dignatus est Dominus noster.

Qua assidua recordatione, memoriaque excitati eam vos virtutem induite, ut videant alij quasi lumen aliquod vestram sanctitatem elucere. Quæ si magna in alijs vitæ Christianæ institutis, requiritur ut certe in vobis, qui mysteriorum Dei ministri, diuineque gratiæ dispensatores estis maior inesse debet.

Et sicut sacro ordine à reliquis hominibus seiuncti estis, ita, à communis fidelium vitæ vsu seiuncti, præcipuum quoddam, atque hoc præstantius viuendi genus sequimini quo ordine dignitate præcellitis.

Celestem in terris viam, tamquam Angeli Dei, moribus vestris exprimere vsq; adeo studete ut à vobis diuinarum virtutum exempla ad cæte ros emanent.

Vna animi confessione, vnoque spiritu in ijs elaborate, ut diuino cultui, & celestium rerum meditationibus, & orationi, & sacrarum Ecclesiasticarumque litterarum studijs vacetis, tum depositis secularibus, vanisque sollicitudinibus ab omni vitio alieni, in via Domini rectè ambuletis.

Charitatem in primis quæ Seminariū est omnium virtutum, omni studio amplectimini.

Humilitatem, Mansuetudinem, Patientiam, Iustitiam, Temperantiam, officiaque Christianæ pietatis reliqua colite. Quæcumque denique sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque sancta, ac religiosa, ea cogitate, eaque agite.

Virtutes sanctorum Patrum, quas præcipuas, & quasi hereditarias nobis admirationem reliquerunt, non adumbrare solum, sed omnino exprimere certatim contendite.

Utque illi, sic vos abstinentiæ, & ieiunijs dediti clericalis disciplinæ, ac vitæ castissimæ studiosi, tum patriæ celestis sitientes, Deo seruite assiduis diuinarum laudum, officij, & in Ecclesia, quasi in perpetua vestra sacerdotali, Clericali; statione continenter versamini.

Quæcumque demum de muneris vestri partibus, de vitæ modo, vel Pontificum sanctionibus, vel Oecumenicis Concilijs, vel Prouincialibus, Diœcesanisque Synodis, vel alia ratione præscripta sunt, ea vos seruate, ac præstare diligenter.

Omnes qui Canoniarum Horarum officijs deiuncti estis, statutas eas preces horarias recitate ad præscriptam Calendarij anniuersarij rationem, ac ritum.

Nec verò negligentem, sed attentè, piè, decorè

V corè

corè supplicique mente illas dicite.

Studiosè propterea legite quæ præsertim à Beato Antonio Archiepiscopo conscripta sunt de negligentia in persoluendis Horis Canonicis, ut quæ eo nomine errata sunt, omnino caueatis.

Expletis Canonicarum Horarum officijs, si quid in illis aut negligentia aut alia culpa commiseritis, paululum colligentes vos veniam à Deo petite.

2 Qui Sacerdotes estis, Missæ sacrificiû sapius facite sanctè ac religiosè. Ad illud faciendû parate vos omni pietate in tam alti mysterij meditatione toto animo defixi & quo purius id faciatis, propriam conscientiam diligenti, accurato frequentique examine discutite, tum singulis saltem hebdomadis atque adeò sæpius & omnino semper cum peccati mortalis conscijs estis, vni è confessarijs Sacerdotibus, ad Cleri confessiones audiendas constitutis, confiteamini.

In ea sanctissimi Sacrificij actione ab erroribus vel leuissimis omnino caute.

Quæ illo pietè, ritèque celebrando præscripta sùt, ea vos studiosè, diligenterque seruate.

3 Diaconi, Subdiaconi, Clerici inferiorum ordinum quicumque estis, quæ de confitendis sæpe peccatis, de Communione frequenter sumenda vobis iussa sunt, integrè, & sanctè omnia, ut debetis præstare.

Confessarios Sacerdotes, per nos vobis constitutos, quos etiam tamquam vitæ vestræ duces, ac magistros elegimus, adite.

Ecclesiasticæ militiæ omnes vos adscripti estis; ad pietatis, religionisque exercitationes vos vocatos esse cognoscite.

In omni in prius sancta oratione vos assidue exercere; tum in meditationis, tacitæque pietatis orationis studio singulis diebus certo temporis spacio, toto castissimi animi sensu incunabite.

Hæc sanctis precibus præter cætera, supplices, præsertim afflictis rei Christianæ temporis, orate patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis: Ut misereatur populi sui.

Ut fidelium animas, vitia fugienda, ad virtutesque amplectendas S. Spiritus sui ardore, inflammet.

Ut è Principum, Regumque animis euellantur, si quæ sunt discordiæ semina.

Ut iijvva animi confessione Christi regnum propagare studeant vnamque Dei gloriam atque Ecclesiæ matris defensionem propositam habeant.

Quicquid verò temporis à diuinis officijs, ab orationis, contemplationisque exercitatione, ab

Ecclesiasticis functionibus, & ab alijs necessarijs, actionibus vacuum habetis, non in otio neque in desiderijs, nec verò in rerum novarum curiositatibus illud conterite; sed cum in sortem Domini vocati sitis, in eius lege die ac nocte meditemini.

Sacratum igitur litterarum studia diligentius colite, quæ usque adeò complecti debetis, ut qui aspernetur, contra cum dicat Dominus.

Quia tua scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.

Frequentes ad stantias lectiones, & ad litterarum tractationes vobis præscribo conuenite.

Attento animo in ijs adeste, atque in dies ad vberiore sacrorum studiorum fructuum progressionem aliquam habete, ut ad Episcopatum aliquando vocati, & diligentia, & doctrinæ testimonium detis.

Si qui estis, qui vel tarditate ingenij, vel ingravescente ætate magnum in litteris progressum habere non potestis, ne desistite tamen primum oratione frequenti intelligentiam vobis necessariam à Deo petere; tum eò diligentius, ad pietatis modestæque studium; ac sanctorum morum disciplinam incumbite; tum sæpius Sacerdotes petitiore consultiæ & Clericales, Sacerdotalesque exercitationes conuenite, & libentius, & frequentius.

Concionibus etiam, atque lectionibus sacris, quæ in Ecclesia constitutis diebus habeantur, cum omnes, quicumque estis tum maxime quibus potissimum conciliaribus decretis iussum est quo decet, habitu frequentissimi adeste.

Lectione librorum spiritualium, & clericalium, qui probati sint animos mentesque vestras pascite.

Quatuor præsertim locos, ex cathedris Romani doctrina, de duodecim fidei articulis de septem sacramentis de decem præceptis, de oratione Dominica, in promptu, atque explicatè habere omni studio contendite. Cum ijs, & præceptorum Ecclesiæ cognitione, & preces horarias recitandi peritiam, & Ecclesiasticorum rituum, caeremoniarumque notitiam coniungite. Pauculos libros quorum necessarius defectus vobis decretis, vel Prouincialibus, vel Diocesanis præscriptus est habere ne omittite aut negligite.

Qui pro facultatibus, proque studiorum ratione plures habere possunt, eorum optimus & laudamus in ijs comparandis diligentiam.

At libros de rebus iocosis, ridiculis, obscenis, in anibus, ad poësisque profanæ studium pertinentibus, vulgati aut latino sermone conscriptos, procul abijcite.

Nec

- Nec verò muscas cantiones ridiculè, voluptuosè, parumque pudicè exaratas adhibete.
- Quotidie aliquid ex sacris Bibilijs legite; ac si per Ecclesiasticas occupationes licet, qui apti estis, aliquid item ex sanctorum Patrum opusculis Gregorij Magni Pontificis, Cypriani, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, Bernardi, & aliorum, qui sanctitatis & doctrinæ laude in Ecclesiæ celebrantur.
- In ijs ad legendum, sanctissimum patrem Ambrosium Episcopum vobis potissimum proponite. Illius præcipue librum de Sacerdotali dignitate legite, quo libro Ecclesiasticos homines commonuit de perfectæ vitæ institutione.
- Libros item officiorum, quos vbi primum Episcopus is factus est, Cleri Mediolanensis potissimum causa, edidit, in manibus assiduis habete.
- Hos, atque alios præterea libros de Sacerdotali, Clericali, vitæ rationibus, & officijs de animarum cura de Christianæ pietatis studijs, & exercitationibus, de quæ alijs eiusdem generis pie confectos, ita legite, ut quæcumque ad vitæ sanctæ normam accommodata ex illis animaduertistis, ac didicistis, moribus exprimat.
- Conciliorum item Prouincialium, & Diocesanorum Constitutiones, & decreta non percurrere solum; sed vsque adeo studiosè legite, ut, quæ legeritis post etiam taciti vobiscum aliquando mente reputetis, ac Videatis simul non solum si quicquam est, quod contra illorum præscriptum egeritis, verum si quid etiam aliud est quod ex eisdem exequi, præstare omiseritis, aut neglexeritis. Quod ut præsteris, curate omnino, atque efficiate.
- Estis, diuina misericordia in Ecclesiastico ordine constituti, ad gloriam Dei conseruandam, propagandamque; ideo tum ordinis vestri ministerium, quod explere debetis, videte, tum illius dignitatem, ac decorum seruate.
- In incessu, statu, gestu, ita vos præbete, ut ab ordine, quem suscepistis, nomine, & ratione, nullo sanè modo discrepetis, proposito vobis beati patris Ambrosij iudicio, qui Clero adscribi hominem recusauit, propterea quod eius gestus, & incessus dedecere.
- Habitu non exquisito, non delicato nimis, non leuico, ne ornamento quidem; rursus non sordido, non neglecto, sed graui, & talari, atque eiusmodi tum domi, tum foris pro vniuersi sui vestrum ordinis, gradusque ratione utimini, ut à decretis eo de genere editis, nulla in re, vel minima, discedatis.
- Coronam, quod insigne est ordinis clericalis, pro ratione ordinis, quo vos singuli initiati estis, datam, & conspicuam deserte.
- Parca, & frugali mensa contenti sitis, & supellectili etiam modesta, ac tenui potius.
- Ab omni splendido apparatu, pompaque seculari abstinete.
- Quæcumque acu picta, variè intexta, aulæ item, peristromata reijcite.
- Imagines domi non profanas, sed eas habete quæ pietatis, ac religionis argumentum, & adiumentum præbeant.
- In omni vita à fastu, luxu, ambitu, ambitione, & à vanitare longè refugite. Nec verbis quidem præscriptum vitæ modum peruertite.
- Nihil seurriliter, nihil iocose, nihil indecore, nihil turpiter loquamini.
- Asint à vobis maledictas obrektionis curiositas, leuitas, essentiationes, ac nugæ.
- Temperantiæ clericalis disciplina vobis præscriptam in reliquis etiam omnino tenete.
- Comestationes, comperationes, conuiuia publica, laicalia tum maxime quibus mulieres intersunt, euitate.
- Hospites excipite: at illis excipiendis intra parsoniæ fines, vos continete; ita ut clericalis frugalitatis non sumptuosi conuiuij testes illos habeatis.
- A ludis, spectaculis, circulatorumque, atque id genus vilium hominum præstigijs procul estote.
- Arma abijcite.
- Sic denique cor vestrum corroborate; ut inania spectacula non appetat, à mundi ludis, atque ineptijs abhorreat.
- Sensus autem vestros ita dirigite, ut cum à Deo utiliter dati sunt tamquam rationis ministri, nè eos perperam adhibeatis, sicut satellites cupiditatum.
- Sit igitur vester ocularum aspectus simplex & pudicus.
- Aurium sensus, castus, & prudens; casta mens, casti omnes sensus.
- Vitæ, & morum consuetudo casta, & spiritualis.
- Ad eorum Sacerdotum, qui in eiusmodi vitæ studijs, ac disciplina exercitati sunt, familiaritatem vos adiungite, ex qua vobis vestre ad sanctè agendam progressionem consent.
- Ad castitatem autem conseruandam munite omnem viam.
- Legite propterea sæpè illi beati Cypriani martyris de singularitate Clericorum librum, qui vos in hac, ut in alijs instruet virtutibus.
- Suspectarum autem mulierum consortium omnino vitate.
- Cum alijs verò quibusvis mulieribus, quamuis vel atquissimo consanguinitatis, vel affinitatis

tis vinculo vobis illa coniuncta sint, ne in eisdem domicilijs, edibusque simul habitate, nisi cum ex causa alicui vestrum aliquando Episcopalis litteris permillum sit.

In famulatu laicorum ne sitis, multo minus feminatum, quam vis nobilium.

Ne verò illas Musicam, litterasque docere, nisi scripta nominatim facultate ab Episcopo permillum cuiquam sit.

Edes Ecclesiasticas ne laicis locare, nisi consensu Episcopali.

Ac ne ipsas quidem patrimoniales locationi ijs date, quorum vita, moresque suspecti sint.

Secularibus verò negotijs, vt est sancti Pauli Apostoli documentum, ne vos implicate.

A cuiusvis generis mercatura quaestiuosa, omni negotiatione, praediorum conductione, tum alijs, vt Prouinciali decreto vobis interdictum est prorsus caute.

Ne pecuniae, lucrum auidi sitis: nemo potest seruire Deo, & mammonae: aut enim vnum odio habebit, & alterum diligens aut vnum sustinebit, & alterum contemnet. inquit Christus Dominus.

Si quis pauperes estis, ne cupatis ditites fieri, vt ne incidatis in tentationes multas, & in laqueum diaboli.

Paupertatem vestram, ne molestè ferre: paupertatem dilexit, & docuit caelestis magister Christus, qui nascens in praesepio ponitur, & nudus in cruce moritur.

Scitote paupertati socias adiungi, sobrietatem, abstinentiam, & reliquas virtutes, quibus preluere oportet ministros Dei.

Præponite vobis sanctorum veterum patrum vitam, qui lucrum non spectabant, temporalia non querebant, & nihil tamen ijs deerat: imò paupertate illis aliquando abundabat, quod alijs erogarent.

Ne igitur quia tenuem redditum habetis, lucrum quaerite, nec quaestum vos appetendo, iniuriam vestro ordini facite, auaritia sordibus voluntati.

Non saeculi vos mercatores, non mammonae ministri estis, sed Christi mercatores, nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, sed bonorum operum abundantia, cum charitate coniuncta, facite thesauros in caelis.

Studete vos lucrari animas Deo, & caeleste horreum augere.

Exemplo sanctorum, vos paupertate, sobrietate, ac parsimonia ita agite, vt non modo à superuacaneorum rerum vsibus abstinentes, sed vestro etiam defraudantes victu, Ecclesias vestras, & Altaria exornetis, sartata habeatis, sacra suppellectili instruatis. Alioquin item necessitatibus subueniatis, &

pauperibus opitulemini.

4 Qui vberiores Ecclesiasticos redditos habetis, Ecclesias è quarum praedijs fructus percipitis, eò magnificentius, & augustius, quò amplioribus donis, bonisue, à uigustiorique liberalitate illa dotatae sunt, illustri structura, praefato opere reficite, egregijs muneribus exornate, tum omni Ecclesiasticae suppellectilis apparatu instruite.

Christi viscibus substantiam Ecclesiasticam erogate, pauperibus scilicet peregrinis, viduis pupillis, egrotis, in vincula coniectis, captiujs, quibus egeritibus, & esurientibus eum subuenire possitis, si alimenta necessaria denegatis, violatae charitatis rei estis in conspectu Domini.

Memores estote eius, quod à sanctissimo Patre Ambrosio scriptum est, sua fideles pro animo obtulisse Ecclesiae ministris, vt per eorum manus, quorum fidei, atque integritati summa omnia tribuebant, ad pauperes peruenirent.

Ves item alij, quicumque estis, quorum fidei Christi patrimonium proprie ad diuini cultus, pauperumque usum commissum est, caute, ne ambitione, aut cupiditate prolapsi, in alium, quam cui adscriptum est, conuertaris: idque propterea sacrilegij rei, damnationem aeternam subeatis.

5 Vniuersi autem vos, & singuli Ecclesiastici ordinis homines, vt summam complectamur, qua muneris vestri sunt, vobiscum frequenter recolite, ministerium vestrum explete studete, sanctissima studia religionis, & officij vestri rebus alijs potiora ducite. In rerum diuinarum, sacrarumque cognitionem omni cura incumbite: quae diuina, quae sempiterna sunt, diuitiarum, & honorum, & terrenarum rerum cognitionibus abiectis, amplectamini: extincto cupiditatum ardore integros, castosque vos seruate: mundi voluptates, quae à diuinis praecipis detorqueant, declinate: praediorum Ecclesiasticorum, quae non auaritia praeda, sed instrumenta charitati relicta sunt, redditu, & fructibus non abutamini: humiliati studete, charitatis opera praestate, induimini Dominum Iesum Christum: sanctorumque eius facta imitami, vt & horum imitatione, & illius in primis diuinis praecipis, institutisque conformati, in vocatione, qua vocati estis, dignè Deo ambuletis, tum vitae vestrae splendore laicis hominibus lumen praefertis ad vitam sanctè instituendam, tum vos repositam vobis iustitiae coronam demum percipiatis.

Omnes praeterea, & singuli, qui huius Ecclesiae ministerio adscripti aliquo modo estis, &

Dice-

- Diocesim, & Ecclesias, quas in ea obtineris, quibusque adscripti estis, stationes vestras, in quibus manendum vobis sit, putate.
- In illis ipsis residere.
- Ecclesiasticas ipsas aedes habitate; ibique domicilium vestrum verè cõstruite, & habete.
- Debitis muneribus, atque oneribus satisfacite.
- Alia item agite, ac præstate ex præscripta Conciliaribus decretis fructuosa, salutarisq; residentia ratione.
- 6 Quicumque item Clerici minorum ordinum estis in Ecclesijs, quibus adscripti estis, singuli ordinis, quo initiati estis, functiones tali pietate obite; vt digni habeamini, qui deinceps altiore gradum affectui, sanctæ Dei Ecclesiæ inseruiatis.
- Nemo autem vestrum, quicumque estis, si alicui functioni estis deputati, ab Ecclesiastica natione, personalisque residentia munere discedat, nisi causis per Episcopum probatis, & etiam concessu litteris expresso.
- Hæc quæ communiter, atque vniuersè vos moniti estis, singuli seruate, studiosè, ac diligenter.
- 7 At præterea sigillatim, nominatimque vos, qui in Cathedrali Ecclesia dignitates obtinetis, Canonici item tum eiusdem Ecclesiæ, tum reliquarum quarumvis Ecclesiarum Collegiarum, vel vrbianarum, vel Diocesinarum, quicumque sitis in omni Canonicalis disciplina officio ita agite, vt Canonice, nempe Canonum legibus, ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Provincialium, Diocesinarumque rationi congruenter viuatis. Idque primò maxime studeat, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.
- Tum singuli vos, ordinis dignitati, aut Canonici annæxi functiones explete: Canonicalisque muneris partes præstate omnes in choro, statutis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus, pias, religiosasque fundite preces.
- Unde eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.
- Non pigri, non somnolenti, non oscitanter adestote; non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis itatu.
- Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè, diuinas laudes concelebrate: & psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.
- In Choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet; sed omnes pariter, quicumque adestis, senes cum iunioribus, laudate non en Domini in psalmis, hymnis, & canticis.
- A quibuscumque colloquijs, & à litterarum, librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.
- Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.
- Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo alijs Sacerdotibus, Clericisque, & rectè, ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.
- In psalmodum autem, canticorum, & hymnorum intelligentiam studiosè incumbite: vt, dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnem pietatis, deuotionisq; affectum excitetis.
- Non ordinaria distributionis lucro adducti; sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis officijs adeste, vt verè, ex animoque psalmi verba illa concinatis: voluntariè sacrificabo tibi, & constitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.
- Diuinis officijs absolutis, paululum omnes in Choro piè orate, inde abeundi signo per Prefectum dato, consurgentes, quo ordine ad Chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illas induti estis, & superpellicea sine strepitu vllò, aut susurratione deponite.
- Canonicales vestros conuentus statutis hebdomada diebus capitulariter habete.
- Omnes, qui debetis, ad illos conuenire.
- Inde nè discedite, nisi missione à capitulo Prefecto impetrata.
- Singuli ordine, & loco sedete.
- Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præpostere.
- A verbis scurrilibus abstinete.
- In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias caute.
- In initio, & fine vniuersiusque Capituli stans orationes dicite.
- Priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, nè negligite.
- Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Provincialibus constitutionibus vobis præscripta sunt.
- Omnia in primis agite pace mutua, concordia voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite. Canonici enim estis, qui sicut pro collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnaque animorum

Barr. Gauant.

V 3 con

consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesie ministri, quorum erat cor unum, & anima una, experiundo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit, habitare fratres in unum.

8 Quicumque verò estis, qui inter Canonicos, Præpositi, aut Archipræsbyteri, aut alterius dignitatis nomen, gradum uè obtinetis, sicut honore, & dignitate præstatis, ita virtutum exemplis, vigilantiq; in vestri munèris, curæ uè partibus obeundis sollicitudine præluce.

Parochi præterea, ceteri quicumque estis, etiã Præpositi Archipræsbyteri, alijue, qui animarum curam geritis, præter ea quæ vos cum reliquo Clero communia in unum monuimus, illa etiam, quæ præcipuè de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

In primis oues, vobis concredite, cognoscendæ sunt, & appellandæ nominatim, pascendæ, & custodiendæ item.

Animarum igitur numerum in Catalogū redigite ad præscriptam normam.

Eorum, qui baptizantur, qui item confirmantur, & compatrum etiam, qui adhibentur, nomina describite.

Matrimonium in Codicem referte.

Parochie vestre incolarum vitam, & mores inuestigate.

Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut si quid sint, qui hereticorum libros habeant, vendant, emant, importent, vel legant, eosque statim denunciate.

Monete etiam populum, vt id ipsum etiam præster, ad nostri edicti præscriptum, quod statutis temporibus de more promulgate.

Perquite de delictis, & factis eorum, qui ex hereticorum finibus veniunt.

Displicite, si quis Parochie vestre finibus ad loca proficiscantur, vbi impunè prædicatur, quod à Catholica fide alienum est; rùm etiã an ij profectiois facultate impetrata agant præscriptum decreti in Concilio Prouinciali tertio promulgati.

Inuestigate præterea de ijs, qui in vestra Parochia docent, eorundemque mores, vitam, & fidè obseruate, ac reliqua de ijs ipsi præstate, quæ Concilij Prouincialibus præscripta, iussu sunt.

Videte, & cauetè, nè superstitiones, magicæ cautiones, & eiusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint.

Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, conubinarios, adulteros, vsurarios, blasphemos, & denunciate.

Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui festis diebus non Deo, sed aleis, lu-

dis choreis, diabolo seruiunt, quique festorum diem cultū quouis modo violant, quales quales sint: neque obseruant Pontificias, neque Prouinciales de diebus festis celebrandis constitutiones, aut Edicta Episcopalia.

Istos ab ea malè agendi corruptela reuocare, ac detertere, omni pietatis officio studete, tùm Episcopo etiam, sicut opus erit, significate, vt pro cura Episcopalis officio salutare remedium afferatur.

Rursus agnoscite etiam pauperes, viduas, pupillos, ceterosque aliena ope egentes, quibus, & salutaris consilio, & consolatione, & re subuenite; aut si minus re potestis, cohortatione alios accèdite ad eos subleuandos.

Siquè illorum grauior inopia deposcit, festis etiam diebus à pia fidelium liberalitate aliquid in Ecclesia colligendum curate, vt ab Episcopo præscribatur, quod ipsis in elemosynam conferatur.

Scorsum etiam locupletes Parochie incolas conuenite, quibus pauperum egestates proponite, & ostendite eis diuitias à Deo propterea etiam esse tributas, vt inopibus succurrant.

Si qui autem potentiorum opibus in causa aliqua opprèssi sunt, illos vnice, atque intimè eorum patrocinio comendate, qui vel ex suscepto officio id præstare debent; vel quibus Episcopus hanc curam dederit.

Pascite in primis populum vobis commissum prædicatione verbi Dei, salutaribus monitis administratione item Sacramentorum exemplo, & oratione.

In verba Dei exponendò planè obseruate, quæ Constitutione Prouinciali, & alijs concionatoribus, & vobis præscripta sunt.

Pueros festis Dominicisque diebus, in Doctrinæ Christianæ rudimentis instruite.

Prouectioris ætatis homines ad eadem intelligendâ iuuitate.

Patres, matresque familias monete, vt filios, filias, ceterosque quos in familia habent, ad statutas Doctrinæ Christianæ scholas ipsi conducant.

Confratrum, qui ijs scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibere, curateque, vt mutua inter eos charitas; morumque disciplina conseruetur.

Alios etiam ad tam pium opus amplectendum alacriores reddite, atque excitate tum assiduis vestris cohortationibus; tum promulgatione thesauri spiritualis indulgentiarum ijs concessi, qui ijs scholis ascribuntur, in illisque operam nauant.

Ne omittite diebus festis inter Missarū solemnina

nia aliquid ex ijs, quæ in Missa leguntur, fidelibus exponere, & sanctissimi illius sacrificij mysterium aliquid explanare, & aliquando sanctiores illius sacrarum caeremoniarum, rituumque rationes, & significationes explicare, quo diligentius instructi in dies Sacrosancto illi Sacrificio religiosus intersint.

Docete item, quomodo fideles signo Missæ celebrandæ dato se corde contrito ad eam sanctè audiendam parent.

Curate, atque efficitè perpetuis vestris monitionum officijs, vt in illa viri aperto capite, mulieres velato, & in omni eius parte, vtroque genuflexo, præterquam in Euangelio adsint.

Instruite etiam eos, quàm religiosè non solum in Missæ sacro, verum in diuinis alijs officijs versandum.

Quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum.

Quàm valdè, dum illa fiunt, celebraturæ fingendæ confabulationes, colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imò verò inanes cogitationes, quibus à pia meditatione, & mysteriorum, quæ aguntur, contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur: quàm denique studiosè vitanda reliqua omnia ab eorum officiorum sanctitate, & cultu alienæ.

Rursus quàm sanctè item, quàm religiosè, & quàm dimisso, humilique habitu in supplicationibus, litanijs, & stationibus versandum sit.

Qua reuerentia, quonè pietatis studio in Ecclesijs, locisue sacris manendum sit, quæuè ab alijs procul abesse debeant; idque ex sanctionibus Pontificijs, Constitutionibus conciliaribus Episcopalibus præterea edictis.

Quia etiam non solum intima religiosi animi præparatio, sed externa etiam, cultus, pietate, modestia, humili genuflexione & armis depositis, ad sanctissimam Communionem, tum etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

Tum docete, ac monete, quomodo dies festi colendi, & sanctificandi sint.

Ostendite indignissimum esse sacris illis diebus non modo à nefarijs operibus, illicitisque negotijs non abstinere; verum etiam religionis, ac pietatis opera non præstare omni diligentia.

Ac præterea nefas esse sacros dies ad maxima Dei beneficia colenda, summasque ei laudes persoluendas, ac debitum Sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci, quæ ab eo cultu abhorrent: qualia sunt tripudia, ludj, choreæ; spectacula, quibus ad turpes

illecebras incitantibus, salutis humana hostis diabolus oblectatur.

Denunciate item statuta sacrorum temporum ieiunia; docete quomodo ieiunandum, quæ peccati grauitas violandis sacris ieiunijs.

Quæ præterea Christianæ pietatis officia in sanctorum vigilijs.

Quàm sanctè obseruandum quadragesimale ieiunium; statutis autem solemnibus, vel Aduentus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebratibus præmonete fideles, atque diligenter ex pastoralium etiam litterarum præscripta recitatione, ac ratione instruite ad sacra illorum temporum mysteria, sanctis pietatis officijs religiosè colenda.

Vt ijs omnibus pro temporum, solemnitatumque ratione illi instrui possint, sæpè monete, vt Dominicis, alijsque festi diebus, quemadmodum sacra Tridentina Synodus optat, ad Parochialem Ecclesiam conueniant.

Qua in re sæpius monitionem pastorem eode genere frequenti populo legite.

Sæpè autem, ac diligenter eosdem docete, quàm assidue orandum sit.

Quomodo & tacita supplicis mentis meditatione, & pijs stans orationibus precandum.

Quàm studiosè, ac religiosè suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quàm diligenter illud semel susceptum pie retinendum.

Ideoq; cum alias sæpè in anno eam orandi rationem, cum indulgentijs concessis per summam capita explicatè; tum præcipue diebus explicatè; tum præcipue diebus Concilio Prouinciali tertio constitutis in maxima populi frequentia descripto pronunciate, atque euulgate.

Dominicis diebus instruite populum, & monete, pro quibus oret, vt est in eodem Prouinciali Concilio decretum.

Tum præterea, quas singulis hebdomadæ ferijs, præcipuas preces, Christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propositas in promptu habere possit.

Quàm sæpissimè vero sermonibus vestris populo proponite locos perpetuè Christianæ meditationis de Morte, de Iudicio, de Inferno, de Gloria, & de premio Paradisi.

Monete præterea sedulo, ac frequentissimè patres, matresque familias, vt liberos, familiamque suam ad pietatis, Christianarumque virtutum disciplinam religiosè instruantur.

Ad hoc præterea patres familias inducite, vt de vitæ spiritualis ratione, & pijs exercitationibus libros probatos domi suæ habeant; in quorum lectione versentur, seseque, ac fami-

familiam instruant ad sanctè agendum .
 De patrum familias officio , familiaeque institutione , editam in Concilio tertio Prouinciali Constitutionem in Parochiali conuentu legite , singulasque eius partes explicate .
 Tum alia praterèa docete , quae opportuna existimaueritis , quibus illi se , suamque familiam in Christianae vitae institutis , atque exercitationibus conforment .
 In officinis etiam , & tabernis disciplinae , vitaeque Christianae rationes obseruate : si quid autem , vel ab artificibus , vel ab institoribus operari , siue committi , animaduertitis , quod dissolutè disciplinae sit , id officinarum , tabernarumque dominos grauiter monete , ostenditeque ea in re officij sui partes .
 Estis participes , & socij laborum , curaeque Episcopalis , & in messe Episcopo commissa , operarij estis , elaborate vnà cum eo , & contendite , vt populus , cuius cura geritur , tamquam purum triticum , auxiliante diuina misericordia , congregetur in horrea caelestia .
 Deposita custodi , inquit Apostolus Paulus ; id quod vobis singulis dictum esse putate , vt in grege , tamquam deposito fidei , curaeque vestrae commissio diligenter custodiendo , ab omni peccati labe conseruando , cogitationem , sollicitudinem curam , studiumque omne collocetis .
 Parochiae igitur , vnicuique vestrum concedite viciniam , cum à ceteris vitijs , omnibus vos singuli sollicitè custodite ; tum curate etiam , nè odia , simulationes , inimicitiae , factiones , temerè iurandi , maledicendi , piaque consuetudines ac nè detractiones quidem in ea sint .
 At vitia in primis , & peccata , ad quae populum procliuorem esse animaduertitis , reprehendite , atque exagitate .
 Nec vero edissimulate peccata : sed annunciate populo scelera eius : publice peccantes eorum omnibus arguite , vt & alij timorem habeant .
 Idque agite spiritu fortitudinis Domini , vt strenui eius milites , bonam militiam militate , nihil planè trepidantes .
 Si ab increpatione , vos monet . S. Gregorius , reticueritis , quia contra vos odia insurgere reformidatis , non iam Dei lucta , sed vestra queritis .
 Non maledictis , non vexationibus , non calumnijs , non alicuius generis contumelijs illud vel increpandi , vel palam arguendi officium deserite , modo Christi , & animarum salutis feruatis .
 Rursus non auerpende hominum gratiae studio id agere desistite : seruus Dei non essem ,

si hominibus placerem , inquit Apostolus .
 Ve vobis tacentibus , aut dissimulantibus , si grex curae vestrae commissus perierit , sanguinem eius de manibus vestris requireret iustus , & omnipotens Deus .
 Si igitur peccatur , nè in increpationibus verba vestra blandientia sint , sed , vt à Spiritu sancto scriptum est , stimuli sint , & quasi clauis , in altum defixi .
 Instate opportune , importune , priuatis etiam admonitionibus , consilijs , correptionibus , obiurgationibus , vt peccantes , adiutrice diuina gratia , in viam salutis reuocetis .
 In vsum etiam sanctè irà reuocate fraternam correctionem , vt non modo mutua Christiana charitate vos ipsos corripatis ; sed reliquos item praesertim Parochiae incolas id charitatis , & correctionis officium rectè doceatis .
 Ad sermonum vero , admonitionum , correctionum partes expleudas , locos vobis comparate , praecipue ex doctrina Cathedrae Romani , in quo magna cum populorum vestrorum salutari vtilitate versari diligenter potestis .
 Neque ad hoc multiplicis vestrae Ecclesiae tractationis genus negligite adiumenta , quae aliunde vtiliter capere potestis .
 Cetera autem officia , quae in sacramentorum administratione , in assidua ad frequentem eorum vsum cohortatione , in egrorum cura , in alijs Parochialis muneris functionibus , vobis Prouincialibus Diocesanicisque Concilijs praescripta sunt , praestate , atque exequimini accuratè , ad earumque Conciliarium Constitutionum decretorumque normam , omni obseruantia , atque obedientiae studio vos plane conformate .
 Quae vero decretorum Prouincialium , vel Diocesarum partes ad laicos , eorumque Christianam disciplinam attinent , quo sepius euulgate , atque inculcate , seruentur diligentius ; illas summatim vulgari sermone expressas , crebro , prout vlti venerit , populis vestris proponite , denunciate , explicate ; atque inconseruandam inducite .
 Quaecumque denique vel ad vos , vel ad laicos curae vestrae commissos pertinent ea decreta , quo maximo potestis studio , in omnem executionem , disciplinaeque vsum introducite .
 Videteque in primis ac perpendite , quae sint , & quam religiose muneris vestri partes : cauteque vt in officijs , & curae vestrae functionibus non modo quicquam vos non committatis , sed nè omittatis , quidem ; cum in sacerdotali vitae pro muneris , quod sustinetis , ratione , tum grauiore , tum longè plures ,

res, quam in cæteris hominibus esse possunt, omissionis culpæ.

- 10 Vos præterea reliqui Sacerdotes, quicumque estis, quibus animarum cura nõ incumbit, cum alia omnia, quæ Ecclesiastici ordinis hominibus de diuinorum officiorum cultu, de vitæ honestate, de studijs, & vitæ spiritualis exercitationibus, præscripta, aut monita generatim sunt, tum quæ nominatim, sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate, omnino.

- 11 Vos item reliqui Clerici inferiorum ordinum, quæcumque ad vos, vel nominatim, vel generatim spectant, agite omnia, sicut Clericalis vitæ ratio, Canonum, & Conciliorum decretis præscripta, postulat.

Christi estis, nempe de sorte Domini & ipse Dominus tors, pars scilicet vestra, tales præbeate vos, vt & ipsi possideatis Dominum, & possideamini à Domino. verèque dicatis; Dominus pars hereditatis meæ.

Filij mei nolite negligere: vos eligit Dominus, vt stetis coram eo, & ministretis illi.

Videte igitur, quàm valde intentos vos esse oporteat ministerijs vestris, & quàm magna vitæ morumque castitate.

Præborum hominum tantum, præcipuè Sacerdotum, vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate utamini: ex quorum consuetudine, tum fructus vos capitis, tum Episcopus meliorem in die de vobis opinionem concipiat.

Maiores veremini, & obseruate: eisdemque rectè momentibus obtemperate.

Præter latinæ linguæ, & litterarum studia, Ecclesiæ in primis disciplinæ institutionibus diligenter incumbite.

Sic demum vos moribus, & vitæ modestia probate, vt & à Parochiis, & à præceptoribus vestris, tum etiam à populo bonum testimonium Episcopus habeat, vosque dignos iudicet, quos maioribus ordinibus adscribat.

- 12 Vos vero, qui vel visitationis munus geritis, vel Clericalis disciplinæ curæ quouis nomine præfecti estis, vel in Diœcesi Vicarij foranei constituti, in explendis muneris, atque officij vobis commissi partibus sedulo inuigilate, atque elaborate.

Onus, quod sustinetis, quàm graue sit, quàm plenum curis perpendite: tum quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte: tum efficit, vt eius expectationi respondeatis, vigiliarum vestrarum, studijs assiduaque sollicitudine.

Ecclesias, quæ in vniuersiusque vestrum regione sunt, sedulo visitate earumque partes singulas inspice.

Peruestigate in vniuersiusque Parochiæ finibus, an aliqua publicorum peccatorum labessan flagitia, quibus Episcopali cura Episcopus medeatur, necesse sit.

Vniuerso Clero, pro rogatione commissa, inuigilate diligenter: illudque in primis videte, vt in disciplina Ecclesiasticæ moribus, atque officijs se continebat, clericalisque moderationis legibus congruenter viuat.

Indecentem eius habitum omnino reiicite: morum sanctæ vitæ; sacrarumque litterarum, & institutionis Ecclesiæ studia; si quæ in eo languescunt, excitare.

Clerici autem minorum ordinum, in hoc maxime vobis commendati sint, vt illorum omnes, tum in vitæ moribus; tum in litterarum, Ecclesiasticæque doctrinæ studijs progressionem accuratè exploretis, atque vt maxime potestis, paternis cohortationibus, atque obiurgationibus, ijsque assiduis adiuetis.

Ecclesiarum item cultum, nitorem, cæteraque eius generis omnia curate vestra diligentia, quæ totis in Christi viscibus ab vnoquoque vestrum expeditur.

Quæcumque vero, vel Prouincialium, Diœcesanarumque Synodorum decretis, vel præcipuis instructionibus, vel visitationum iussis præscripta sunt, ea omnia, vt re ipsa præstentur, studiosè perpetuò agite.

- 13 Hæc omnia, & singula his monitionibus nominatim, sigillatimque expressa, tum cuncta item reliqua, vel Concilij Prouincialibus, Diœcesanisque sancita, vel alio modo vobis præscripta; vos omnes, ac singulos, quorum interest, quanto potestis amore, & pietate non amplectimini solum, & legite; sed mente, animoque comprehendite, seruate, omnique sollicita executione præstate; totosque vos ad cohortationum, admonitionum, Decretorum, & Constitutionum rationum accommodare. Quod omnes, vt faciatis, sicut nos pro Episcopalis nostri officij munere vos in hoc Diœcesano conuentu ex Concilij Prouincialis præscripto commonefecimus: ita etiam vnumquemque vestrum, per vniuersi filij Dei aduentum, per eius Crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, diuinaque constitutione monemus. Rursusque vobis ipsis vniuersis, & singulis edicimus, si quis vestrum Constitutionibus, decretisque vel Prouincialibus, vel Diœcesanis, vestra causa editis, non paruerit, contra eum nos actores esse Ecclesiasticis, Canonicisque sanctionibus.

Caute igitur nè quem vobiscum pateret modo agentem, sollicitèque moneat, & in con-

in conspectu Dei vos hoc sacro deprecantem, auditis, eundem rursus in hac vita non solum culpas vestras animadvertentem, sed in diuino praecepto iudicio eandem accusantem audiat.

At ipse Deus, & Pater noster, & Dominus Iesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra,

& confitmet in omni opere, & sermone bono; ita ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, per omnia ei placentes; siquae sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum, & Patrem nostrum, in aduentu Domini nostri Iesu Christi, cum omnibus sanctis eius. Amen.

F I N I S.

DISTRIBVTIO ET INDEX HVIVS PRAXIS.

P A R S P R I M A.

De ijs, quæ ante Synodum agenda sunt.

cap. 1.	De nomine, origine, & definitione Synodi Diocesanae. pagina 254	cap. 20.	De Secretariis Synodi.	ibid.
cap. 2.	De Inditione Synodi Diocesanae. ibid. Annotationes.	cap. 21.	De Notariis Synodi.	263
cap. 3.	De Epistolis Episcopi pro Synodo. 255	cap. 22.	De Lectore Dicoerorum.	ibid.
cap. 4.	De congrez. ante Synodum.	cap. 23.	De Praefectis disciplina Synodali, & Scrutinij.	ibid.
cap. 5.	De ordine habendi praedictas Congregationes.	cap. 24.	De Iudiciis querelarum, & executionum.	264
cap. 6.	De conscribendis Decretis. ibid. Annotationes.	cap. 25.	De Procuratore cleri.	ibid.
cap. 7.	De Preparandis pro actione Synodali. 257	cap. 26.	De Oeconomo, cathedralico. Annotationes.	ibid.
cap. 8.	De hospitij, & eorum Praefectis. pagina 258	cap. 27.	De Confessariis cleri Synodalibus.	264
cap. 9.	De Apparatu cathedralis Ecclesiae. ibid.	cap. 28.	De Magistris ceremoniarum.	265
cap. 10.	De distributione sessionum.	cap. 29.	De Officiariis Synodi.	266
cap. 11.	De Tabellis Synodalibus.	cap. 30.	De Concionatoribus Synodi.	ibid.
cap. 12.	De Catalogo cleri vocandi.	cap. 31.	De Examinatoribus. Annotationes.	ibid.
cap. 13.	De Habitu cleri.	cap. 32.	De Iudiciis Synodalibus. Annotationes.	267
cap. 14.	De Processionibus Synodalibus.	cap. 33.	De Testibus Synodalibus. Annotationes.	ibid.
cap. 15.	De Hovis canonicis, & Missis Synodalibus.	cap. 34.	De Punctatoribus.	ibid.
cap. 16.	De ijs, quæ cantanda sunt & Musicis.	cap. 35.	De Inramento Examinatorum, Testium, & Punctatorum.	ibid.
cap. 17.	De Peragendis paulo ante diem Synodi.	cap. 36.	De Officialibus.	ibid.
cap. 18.	De Officialibus Synodi.	cap. 37.	De Reductione Missarum.	269
cap. 19.	De Promotore.	cap. 38.	De Praxide Synodi, absente Episcopo. ibid.	ibid.
		cap. 39.	De Ceremonijs Synodalibus, absente Episcopo.	ibid.
		cap. 40.	De ultimo agendis pridie Synodalis actionis.	270

P A R S